

Seminarium „TRALIM”

**Wyzwania związane z prowadzeniem
poradnictwa prawnego dla
cudzoziemców**

**dr hab. Witold Klaus, prof. INP PAN
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej**

**24 maja 2019 r. w Warszawie,
w siedzibie Krajowej Izby Radców Prawnych**

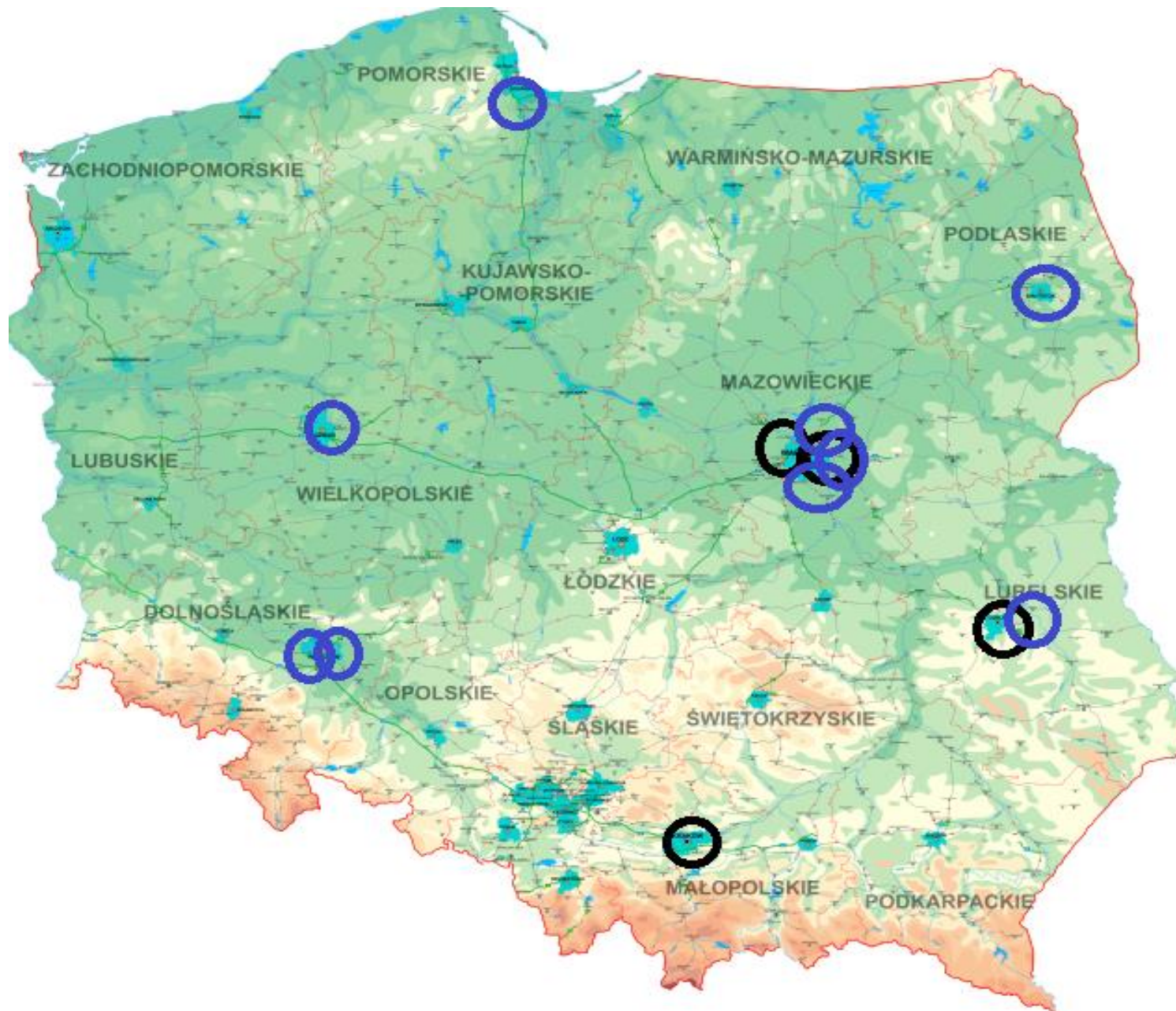
The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

Nieodpłatna pomoc prawna

#TRALIM 2

- Przesądowa: Dostępna w postępowaniu odwoławczym w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej: sporządzenie odwołania + reprezentowanie przed Radą ds. Uchodźców;
  - Świadczona przez adwokatów, radców prawnych i wybrane organizacje społeczne
- Przesądowa w ramach ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej: od 1.01.2019 jak dla Polaków – brak wyłączeń, ale zakres ograniczony (porada + projekt pisma) – i tylko dla osób ubogich
- Sądowa: jak w przypadku obywateli polskich
- Powinna być zgodnie z dyrektywą nieodpłatna pomoc w postępowaniach o zobowiązanie do powrotu w sprawach przed sądem (art. 13 ust. 4 dyrektywy powrotowej - 2008/115/WE)
- Możliwa też w ośrodkach strzeżonych – cudzoziemiec ma prawo do kontaktu z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się udzielaniem pomocy, w tym prawnej (art. 415 ust. 1 pkt 2 u.c.)

„Mapa”
nieodpłatnej
pomocy
prawnej dla
cudzoziemców

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom (1)

#TRALIM 2

- bariera językowa – kwestie terminologiczne; praca z tłumaczem
- umiarkowane zaufanie do państwa i jego instytucji
- Brak znajomości polskiego systemu prawnego
- Duże oczekiwania, często niemożliwe do spełnienia
- „załatwiactwo”, łapówkarstwo
- Inne kody kulturowe i umiejętność ich odczytania

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom (2)

#TRALIM 2

- Trauma wyniesiona z kraju pochodzenia (doświadczenie przemocy, tortur, śmierci bliskich etc.)
- Syndrom stresu pourazowego – zaburzenia pamięci, toku narracji, trudność skupienia się
- Piramida potrzeb – pomoc prawna nie zawsze jest priorytetem, gdy inne potrzeby nie są zaspokojone
- Ograniczenia genderowe (szczególnie dotyczą kobiet)
- Rozumienie kontekstów międzykulturowych – nasze działania mogą przynieść szkodę w społeczności cudzoziemców

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom (3)

#TRALIM 2

- Konieczność współpracy prawników z psychologami – zdobywanie dowodów lub innymi specjalistami (np. pracownikami socjalnymi)
- Konieczność pracy z pracodawcą – możliwy konflikt interesów
- Konieczność pracy na odległość – szczególnie gdy klient(ka) przebywa w ośrodku strzeżonym lub jest za granicą
- Zakres wsparcia często rzadko znany prawnikom (prawo pomocy społecznej, prawo legalizacji pobytu etc.)
- Coś więcej niż pomoc prawna – konieczność zbudowania zaufania

Seminarium „TRALIM”

**Szkolenie dla radców prawnych w przedmiocie
prawa europejskiego dotyczącego
imigracji i azylu**

**24 maja 2019 r. w Warszawie,
w siedzibie Krajowej Izby Radców Prawnych**

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

3 problemy

- 1. złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej**
- 2. korzystanie z materiałów niejawnych w postępowaniach z udziałem cudzoziemców i odstąpienie od sporządzenia uzasadnienia decyzji**
- 3. ochrona tymczasowa w sprawie o udzielenie ochrony**

złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

- podmiotowe prawo do procesu w sprawie udzielenia ochrony
- realny dostęp do procedury uchodźczej
- **decyzja administracyjna o odmowie wjazdu**- gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży, ważnej wizy lub innych ważnych dokumentów uprawniających do wjazdu na terytorium Polski - **chyba, że zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej** - art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach

Zakaz wydalania lub zawracania - Artykuł 33 Konwencji Genewskiej zasada *non-refoulement*

Żadne Umawiające się Państwo nie wywali lub **nie
zawróci** w żaden sposób uchodźcy do granicy
terytoriów,

gdzie jego życiu lub wolności zagrażałoby
niebezpieczeństwo ze względu na jego rasę, religię,
obywatelstwo, przynależność do określonej grupy
społecznej lub przekonania polityczne.

Ustalenie odpowiedzialności państwa za naruszenie EKPC nie wymaga fizycznego pobytu cudzoziemca na terytorium państwa.

skargi osób, które **nie dotarły jeszcze na terytorium Włoch**, gdyż zostały zatrzymane przez władze włoskie na pełnym morzu i zawrócone do Libii, bez umożliwienia im złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

Wyrok Wielkiej Izby ETPC z 22.02.2012 r. *Hirsi Jamaa i inni v. Włochy*;

Przekroczenie granicy lądowej

- Odmowa wjazdu cudzoziemcom poszukującym ochrony międzynarodowej na terytorium Hiszpanii. Dla przyjęcia odpowiedzialności Hiszpanii **nie ma znaczenia, czy cudzoziemcy przekroczyli jej granicę,**

Wyrok ETPC z 3.10.2017 r. w sprawie *N.D. i N.T. przeciwko Hiszpanii* (wnioski nr 8675/15 i nr 8697/15). Sprawa została przyjęta do rozpoznania przez Wielką Izbę Trybunału i oczekuje na wydanie ostatecznego rozstrzygnięcia

Wyrok ETPC z 3.10.2017 r. w sprawie *N.D. i N.T. przeciwko Hiszpanii*

Istotne jest to, że skarżący **znajdowali się pod wyłączną kontrolą władz hiszpańskich i zostali wydalenii (zawróceni) do Maroka** wbrew swojej woli. Trybunał, orzekając w pierwszej instancji, stwierdził naruszenie art. 4 do Protokołu nr 4 do EKPC (zakaz zbiorowego wydalania) oraz art. 4 do Protokołu nr 4 w związku z art. 13 EKPC (prawo do skutecznego środka odwoławczego).

M.A. i inni v. Litwa wyrok ETPC z 11.12.2018 r.

Litwa naruszyła art. 3 EKPC przez **zaniechanie rozpoznania wniosków o udzielenie ochrony** oraz narażenie cudzoziemców na rzeczywiste ryzyko poniżającego traktowania w razie powrotu do Czeczeni i art. 13 EKPC, gdyż przysługująca skarżącym skarga do litewskiego sądu administracyjnego na decyzję o odmowie wjazdu nie wywołuje automatycznego skutku zawieszającego.

deklarowane powody wjazdu

- zamiar polepszenia warunków bytowych (II OSK 445/18, II OSK 345/18),
- podjęcia pracy oraz zamieszkania (II OSK 890/18),
- udania się do innego państwa członkowskiego i połączenia się z rodziną (II OSK 1675/18, II OSK 830/18, II OSK 829/18, II OSK 1674/18),
- kształcenia w Polsce dzieci (II OSK 1025/18),
- trenowania w Polsce lekkoatletyki (II OSK 999/18).

notatka urzędowa v. protokół

forma notatki urzędowej jest dopuszczalna tylko dla wykazania, że okoliczności uzasadniające odmowę wjazdu nie budzą wątpliwości, gdyż w przeciwnym razie organ administracji powinien przeprowadzić dowód z przesłuchania cudzoziemca

(art. 67 § 1 i 2 oraz art. 68 § 1 k.p.a. wyrok NSA z 2.10.2018 r., II OSK 1713/18, LEX nr 2565913). (wyrok z 20.09.2018 r., II OSK 1674/18, LEX nr 2573194).

Postępowanie przed wydaniem decyzji o odmowie wjazdu – art. 34

przed wydaniem cudzoziemcowi decyzji o odmowie wjazdu postępowanie ograniczone do :

- 1) przesłuchania cudzoziemca; 2) kontroli dokumentów;
  - 3) przesłuchania osób towarzyszących cudzoziemcowi w podróży; 4) dokonania sprawdzeń w dostępnych rejestrach, ewidencjach i wykazach w sprawach cudzoziemców; 5) uzyskania niezbędnych informacji od wskazanych w ustawie podmiotów.
2. Czynności mogą być **ograniczone** jedynie do kontroli dokumentów, jeżeli **okoliczności niespełnienia przez cudzoziemca warunków niezbędnych do przekroczenia granicy nie budzą wątpliwości.**

Kodeks graniczny Schengen art. 14 ust. 2 i 3

- odmowa wjazdu wymaga **wydania decyzji** w formie standardowego formularza wraz z uzasadnieniem ograniczonym do podania dokładnej przyczyny odmowy wjazdu.
- decyzja jest natychmiast wykonalna.
- **osobom, którym odmówiono wjazdu, przysługuje prawo odwołania od decyzji zgodnie z prawem krajowym. Złożenie odwołania nie ma skutku zawieszającego.**

kodeks graniczny Schengen (art. 3).

Przepisy kodeksu Schengen stosuje się do każdej osoby przekraczającej granice wewnętrzne lub zewnętrzne państw członkowskich, **bez uszczerbku dla praw uchodźców i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową**, w szczególności w odniesieniu do zasady non-refoulement

Złożenie wniosku o udzielenie ochrony – art. 24, 29 ust.1 ustawy o ochronie cudzoziemców

- cudzoziemiec składa wniosek **za pośrednictwem** komendanta Straży Granicznej (art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie).
- Cudzoziemcowi należy zapewnić **dostęp do informacji** w języku dla niego zrozumiałym o możliwości złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i **skorzystania w tym celu z pomocy tłumacza** (art. 29 ust. 1)

Zamiar złożenia wniosku

sam zamiar złożenia wniosku o ochronę stosownie do art. 28 ust. 2 pkt 2 lit a. ustawy o cudzoziemcach wyłącza możliwość odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wnioski 1/3

z ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony jak i prawa Unii Europejskiej oraz prawa międzynarodowego wynikają **normy prawa materialnego**, które stanowią podstawę do udzielenia cudzoziemcowi na terytorium Polski ochrony międzynarodowej.

Wnioski 2/3

Wszczęcie postępowania przez cudzoziemca o udzielenie ochrony międzynarodowej **nie zawsze następuje, tak jak w innych sprawach administracyjnych**, w wyniku dokonania jednej czynności – złożenia wniosku.

Wnioski 3/3

Przepisy procesowe, ich wykładnia i stosowanie muszą gwarantować stronie **realną obronę jej interesu prawnego**. Obowiązkiem każdego organu administracji publicznej jest **działanie zgodnie z zasadą *non refoulement***.

Korzystanie z materiałów niejawnych i odstąpienie od sporządzenia uzasadnienia decyzji

- Art. 73-74 K.p.a**
- Art. 6 ustawy o cudzoziemcach**
- Art. 5 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**
- Art. 5 ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin**

Wyrok NSA z 31.08.2005 r. sygn. II OSK 655/05

wyłączenie dostępu do akt ogranicza czynny udział strony w postępowaniu i potencjalnie zagraża rzetelnej procedurze,

ale:

- znajduje podstawę prawną w ustawie, ma charakter wyjątkowy i związane jest z ochroną wartości nadrzędnej
- legalność ograniczenia dostępu do akt podlega kontroli sądowej, gdyż sądowi przedstawiane są pełne akta sprawy

**Wyrok NSA z 22.06.2017 r.
sygn. II OSK 2271/16**

- ograniczenie dostępu do akt nie stanowi nieuzasadnionej ingerencji w prawa strony;
- podyktowane jest wagą informacji zawartych w aktach sprawy istotnych dla interesu państwa;

Stanowisko TS UE w sprawie dostępu do materiałów niejawnych

*Artykuł 30 ust. 2 oraz art. 31 dyrektywy z 29 IV 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, należy w świetle art. **47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej** interpretować w ten sposób, że wymagają one od sądu krajowego zapewnienia, by nieujawnienie zainteresowanemu przez właściwy organ krajowy, w sposób pełny i dokładny, względów leżących u podstaw decyzji wydanej na podstawie art. 27 tej dyrektywy, jak również odnośnych dowodów, było ograniczone do ścisłej konieczności, oraz zapewnienia, by w każdym razie **zainteresowany został powiadomiony o zasadniczej treści tych względów** w sposób uwzględniający należycie konieczną niejawną dowodów.*

Wyrok Wielkiej Izby TS UE z 4 VI 2013 w sprawie ZZ p. *Secretary of State for the Home Department*, C-300/11.

Wyrok Regner przeciwko Czechom *wyrok Wielkiej Izby* ETPCz 19.09.2017 r

- Sąd miał dostęp do akt i kontrolował z urzędu zasadność wyłączenia dostępu do akt
- Strona może zostać pozbawiona dostępu do materiału dowodowego
- Standard ZZ v. standard Regner ?
Art. 47 Karty v. art. 6 EKPCz ?

Ochrona tymczasowa – art. 61 p.p.s.a.

- Treść decyzji odmownej w sprawie ochrony
- Obowiązek wyjazdu – art.. 299 ust . 6 pkt 1 lit. b CudzU
- Związek decyzji w sprawie odmowy ochrony międzynarodowej z podstawą do zobowiązania do powrotu – art.302 ust .1 pkt 16
- Art. 46 ust. 3,5 dyrektywy proceduralnej 2013/32 – prawo do pobytu do zakończenia postępowania przed sądem I instancji i nie w każdej sprawie
- postanowienie NSA z 20.12.2018 r., II OZ 1239/18.

Dziękuję

Seminarium „TRALIM”

**Detencja cudzoziemców w Polsce – aspekty
prawne**

**Katarzyna Słubik
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej**

**24 maja 2019 r. w Warszawie,
w siedzibie Krajowej Izby Radców Prawnych**

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

STRZEŻONE OŚRODKI DLA CUDZOZIEMCÓW W POLSCE

Training of Lawyers on
European Law relating to
Asylum and Immigration

#TRALIM 2

Statystyki za 2018 r.

1456 os. umieszczonych w SOC
304 małoletnich
20 małoletnich bez opieki*

*małoletni cudzoziemiec, który przybywa na terytorium RP lub przebywa na tym terytorium bez opieki osób dorosłych, odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w RP

Akty prawne

- ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (u.c.)
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (u.u.c.o.)
- prawo UE (dyrektywy: powrotowa 2008/115/WE, recepcyjna 2013/33)
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - kodeks postępowania karnego
- Europejska Konwencja Praw Człowieka
- Konwencja o Prawach Dziecka

Organy i sądy polskie

#TRALIM 2

Straż Graniczna (dokonuje zatrzymania, składa wnioski o umieszczenie cudzoziemca/przedłużenie pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, zarządza ośrodkami strzeżonymi)

sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca (umieszczenie w SOC)

sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców (przedłużenie pobytu w SOC, zwolnienie z SOC)

sąd okręgowy (rozpatruje zażalenie na postanowienie o umieszczeniu/przedłużeniu pobytu w SOC)

Środki alternatywne do detencji

#TRALIM 2

2008/115/(WE), ART. 15 (1)

O ile w danej sprawie nie mogą zostać zastosowane wystarczające lecz **mniej represyjne środki**, państwa członkowskie mogą umieścić w ośrodku detencyjnym obywatela państwa trzeciego podlegającego procedurze powrotu tylko w celu przygotowania powrotu lub przeprowadzenia procesu wydalenia (...)

2013/33/(UE), art. 8(2)

W przypadkach gdy jest to konieczne, państwa członkowskie mogą, po indywidualnym zbadaniu każdej sprawy, zatrzymać wnioskodawcę, jeżeli nie można skutecznie zastosować **łagodniejszych środków** przymusu.

Środki alternatywne do detencji

- obowiązek zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej
- wpłaty zabezpieczenia pieniężnego
- przekazania dokumentu podróży do depozytu,
- zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym

Przesłanki umieszczenia cudzoziemca w SOC

W toku procedury o udzielenie ochrony międzynarodowej

- 1) w celu ustalenia lub weryfikacji **tożsamości**;
- 2) w celu **zebrania z jego udziałem informacji**, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie inaczej byłoby niemożliwe - w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ich **ucieczki**;
- 3) w celu **wydania lub wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu**, gdy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, toczy się postępowanie w sprawie zobowiązania do powrotu albo gdy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, została wydana decyzja o zobowiązaniu do powrotu, a wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, **mieli uprzednio możliwość złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej** i istnieje uzasadnione przypuszczenie, że wniosek ten został złożony jedynie **w celu opóźnienia** wydania albo **opóźnienia lub uniemożliwienia** wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 4) w przypadku gdy wymagają tego **względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego**;
- 5) w celu **zabezpieczenia wykonania transferu dublińskiego** - w przypadku gdy istnieje znaczne prawdopodobieństwo **ucieczki** a natychmiastowe przekazanie ich do innego państwa członkowskiego nie jest możliwe.

Przesłanki umieszczenia cudzoziemca w SOC

W toku procedury o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu

- 1) istnieje **prawdopodobieństwo wydania decyzji** o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu **bez określenia terminu dobrowolnego powrotu** i wynika ono **ze względów obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;**
- 2) **wydano decyzję** o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu i istnieje konieczność zabezpieczenia jej wykonania, a wydanie tej decyzji wynika z **ze względów obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;**
- 3) istnieje konieczność **zabezpieczenia przekazania cudzoziemca** do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, a jego natychmiastowe przekazanie do tego państwa nie jest możliwe;

Przesłanki umieszczenia cudzoziemca w SOC

W toku procedury o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu cd.

- 4) istnieje **prawdopodobieństwo wydania** decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu ponieważ istnieje **prawdopodobieństwo uciezki**
- 5) wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu ponieważ istnieje **prawdopodobieństwo uciezki** i istnieje **konieczność zabezpieczenia jej wykonania,**
- 6) cudzoziemiec **nie opuścił terytorium RP** w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a natychmiastowe wykonanie tej decyzji nie jest możliwe
- 7) istnieje konieczność **zabezpieczenia przekazania cudzoziemca.**

Nie można zastosować alternatyw lub cudzoziemiec nie zastosował się do orzeczonych alternatyw

Przedłużenie pobytu cudzoziemca w SOC

Procedura o udzielenie ochrony międzynarodowej

- Max. 6 mcy
- postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie zostało zakończone decyzją ostateczną i nadal zachodzi którakolwiek z przesłanek detencji
- Chyba, że: opóźnienie w tym postępowaniu nie wynika z przyczyn leżących po stronie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.

Procedura powrotowa

- Max.18 mcy
- Zabezpieczenie wydania i wykonania decyzji powrotowej + przesłanki umieszczenia (do 6 mcy)
- Zabezpieczenie wykonania decyzji powrotowej + cudzoziemiec nie współpracuje lub opóźnienia w uzyskaniu od państw trzecich dokumentów **(do 12 mcy)**
- skarga do WSA na decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania (SO w Przemyślu II Kz 69/13) **(do 18 mcy)**

#TRALIM 2

Postępowanie w przedmiocie umieszczenia/ przedłużenia pobytu w SOC

Umieszczenie w SOC

- Wniosek SG o umieszczenie w SOC
- Sąd rejonowy: postanowienie o umieszczeniu w SOC
- Obowiązek wysłuchania cudzoziemca
- Sąd kieruje się dobrem małoletniego i ocenia możliwość zastosowania środków alternatywnych do detencji
- zażalenie 7 dni od doręczenia postanowienia do sądu okręgowego

Efektwny
ny
środek
odwoła
wczy?

Przedłużenie pobytu w SOC

- Bez udziału strony, bez zawiadomienia o posiedzeniu, bez profesjonalnego pełnomocnika/obrońcy
- zażalenie 7 dni od doręczenia postanowienia do sądu okręgowego

Przesłanki negatywne umieszczenia w SOC

Procedura o udzielenie ochrony międzynarodowej

- mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca
- stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy
- małoletni bez opieki lub osoba niepełnosprawna

(Art. 88a ust. 3 u.u.c.o.)

Procedura powrotowa

- mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca;
- stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy.

(Art. 400 u.c.)

Dobro małoletniego cudzoziemca a detencja

Orzecznictwo ETPcz

- Bistieva i in. pko Polsce: *choć Pani Bistieva nie była oddzielona od swoich dzieci, fakt umieszczenia skarżących w strzeżonym ośrodku przez prawie sześć miesięcy, a tym samym poddanie ich warunkom życia typowym dla instytucji penitencjarnej, można uznać za ingerencję w skuteczne korzystanie przez nich z życia rodzinnego* (art. 8 EKPC)
- AB i inni pko Francji: *Okres 18 dni może być uznany za zbyt długi w stosunku do małych dzieci. Pomimo zapewnienia odpowiednich warunków materialnych w ośrodkach detencyjnych, **warunki wynikające z faktu pozbawienia wolności stanowią źródło lęku i niepokoju dla małych dzieci.*** (art. 3 i 8 EKPC)

#TRALIM 2

- Obowiązek rozważenia dobra małoletniego przy umieszczeniu w SOC (art. 401 ust. 4 u.c.)
- „najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka” (art. 3 KPD)
- Zakaz karania ze względu na status prawny rodziców czy opiekunów (art. 2 ust. 2 KPD)
- Badanie postanowień o umieszczeniu/przedłużeniu pobytu w SOC w latach 2015-2016 (HFPC i UNHCR)

Umieszczanie w SOC osób, które doświadczyły przemocy

Nie umieszcza się (...) cudzoziemca, (...) którego stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy (art. 88 ust. 3 u.uc.o., art. 400 u.c.)

•**Wyrok SN z 4 lutego 2015, III K 33/14** „Podkreślenia wymaga, że bez wątpienia kwestia wystąpienia przesłanki z art. 88 ust. 2 w postaci „stanu psychofizycznego cudzoziemca, stwarzającego domniemanie, że był poddany przemocy”, wymaga wiadomości specjalnych w ujęciu art. 193 § 1 k.p.k. Ewentualna wiedza sądu w zakresie takich wiadomości nie stanowi dowodu w sprawie, zaś sąd nie może zrezygnować z opinii biegłego jeżeli ustalenie faktu mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, wymaga skorzystania z dowodu z opinii biegłego

Ryzyko ucieczki przy braku dokumentu tożsamości (C-146/14, Mahdi)

Art. 403 ust. 3a u.c. Po upływie 6-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców pobyt ten może być przedłużony na czas określony, nie dłuższy niż 12 miesięcy, w przypadku gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ulegnie przedłużeniu, oraz gdy: 1) cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, nie współpracuje z organem Straży Granicznej w zakresie wykonania tej decyzji (...)

C-146/14, Mahdi:

70. [...] jak orzekł już Trybunał, wszelka ocena ryzyka ucieczki musi być oparta na indywidualnym zbadaniu przypadku danej osoby (...) Do tego zgodnie z motywem 6 dyrektywy 2008/115 decyzje podejmowane na mocy niniejszej dyrektywy powinny być podejmowane indywidualnie, na podstawie obiektywnych kryteriów.

73. Z powyższych rozważań wynika, że fakt, iż dany obywatel państwa trzeciego nie posiada żadnych dokumentów tożsamości, nie może sam w sobie uzasadniać przedłużenia okresu stosowania środka detencyjnego przewidzianego w art. 15 ust. 6 dyrektywy 2008/115.

Brak współpracy a brak dokumentu tożsamości (C-146/14, Mahdi)

Art. 403 ust. 3a u.c. Po upływie 6-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców pobyt ten może być przedłużony na czas określony, nie dłuższy niż 12 miesięcy, w przypadku gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ulegnie przedłużeniu, oraz gdy :1) cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, nie współpracuje z organem Straży Granicznej w zakresie wykonania tej decyzji (...)

#TRALIM 2

C-146/14, Mahdi:

85. [...] w przypadku obywatela państwa trzeciego, który w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym nie otrzymał dokumentu tożsamości umożliwiającego jego wydalenie z zainteresowanego państwa członkowskiego, „brak współpracy” w rozumieniu tego przepisu można przyjąć jedynie wtedy, gdy z analizy zachowania tego obywatela w okresie stosowania środka detencyjnego wynika, że nie współpracował on przy wykonaniu wydalenia i że jest prawdopodobne, iż procedura ta potrwa dłużej niż przewidywano z powodu tego zachowania, czego zweryfikowanie spoczywa na sądzie odsyłającym.

Konieczność zebrania informacji z udziałem cudzoziemca - wnioskodawcy

Cudzoziemca można umieścić w strzeżonym ośrodku : *w celu **zebrania z jego udziałem informacji**, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie inaczej byłoby niemożliwe - w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ich **ucieczki***; (art. 87 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 88a ust. 1 u.u.c.o.)

Wyrok TSUE z 14 września 2017 r. w sprawie C-18/16

- ograniczenia korzystania z prawa do wolności „nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne” (p. 40).
- „państwa członkowskie nie mogą zatrzymać żadnej osoby tylko ze względu na fakt, że składa ona wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Ponadto art. 8 ust. 2 tej dyrektywy [dyrektywy 2013/33/UE] wymaga, by zatrzymanie można było zarządzić wyłącznie wtedy, gdy jest to **konieczne**, oraz **po indywidualnym zbadaniu każdej sprawy**, jeżeli nie można skutecznie zastosować **łagodniejszych środków przymusu**.” (p.44).
- „O ile bowiem prawidłowe funkcjonowanie wspólnego europejskiego systemu azylowego wymaga faktycznie, by właściwe organy krajowe dysponowały wiarygodnymi [...] informacjami, na których opiera się wniosek, o tyle przepis ten nie może stanowić uzasadnienia dla stosowania środków polegających na zatrzymaniu bez uprzedniego sprawdzenia przez te organy, że środki te są **proporcjonalne** do zamierzonych celów.”

Rozsądna perspektywa wydalenia

Przesłanki zastosowania środka detencyjnego ustają, a dana osoba zostaje niezwłocznie zwolniona, jeżeli okaże się, że nie ma już rozsądnych perspektyw jej wydalenia ze względów natury prawnej lub innych (...) (art. 15 (4) dyrektywy 2008/115/WE)

Postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców wydaje niezwłocznie z urzędu lub na wniosek cudzoziemca w przypadku stwierdzenia, że ze względów prawnych lub faktycznych, wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie jest możliwe. (Art. 406 ust. 1 pkt 6 u.c.)

TSUE C-146/14 „istnienie rozsądnej perspektywy wydalenia w rozumieniu tego przepisu wymaga, by w chwili dokonywania przez sąd krajowy kontroli zgodności z prawem stosowania środka detencyjnego istniała rzeczywista perspektywa wydalenia przy uwzględnieniu okresów określonych w art. 15 ust. 5 i 6 dyrektywy 2008/115” (także ETPcz: Mahdi, Khadzhoev)

Detencja małoletnich cudzoziemców bez opieki (art. 397 u.c.)

- Wybór SG: placówka opiekuńczo-wychowawcza lub strzeżony ośrodek (od 15 r. ż.)
- Sąd uwzględnia:
  - 1) stopień rozwoju fizycznego i psychicznego małoletniego cudzoziemca;
  - 2) cechy osobowości małoletniego cudzoziemca;
  - 3) okoliczności zatrzymania małoletniego cudzoziemca;
  - 4) warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem małoletniego cudzoziemca w strzeżonym ośrodku.

Badania lekarskie w celu ustalenia rzeczywistego wieku cudzoziemca (zgoda)- w przypadku wątpliwości

Kurator w postępowaniu o umieszczenie/przedłużenie pobytu w SOC

Doręczenie postanowienia o umieszczeniu/ przedłużeniu pobytu w SOC

Training of Lawyers on the European Law relating to Immigration and Asylum (TRALIM 2)

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

CE: Conseil d'Etat / [Highest Administrative Court](#)

CAA: Cour administrative d'appel / [Administrative Court of Appeal](#)

CNDA: Cour Nationale du droit d'asile / [National Court of Asylum](#)

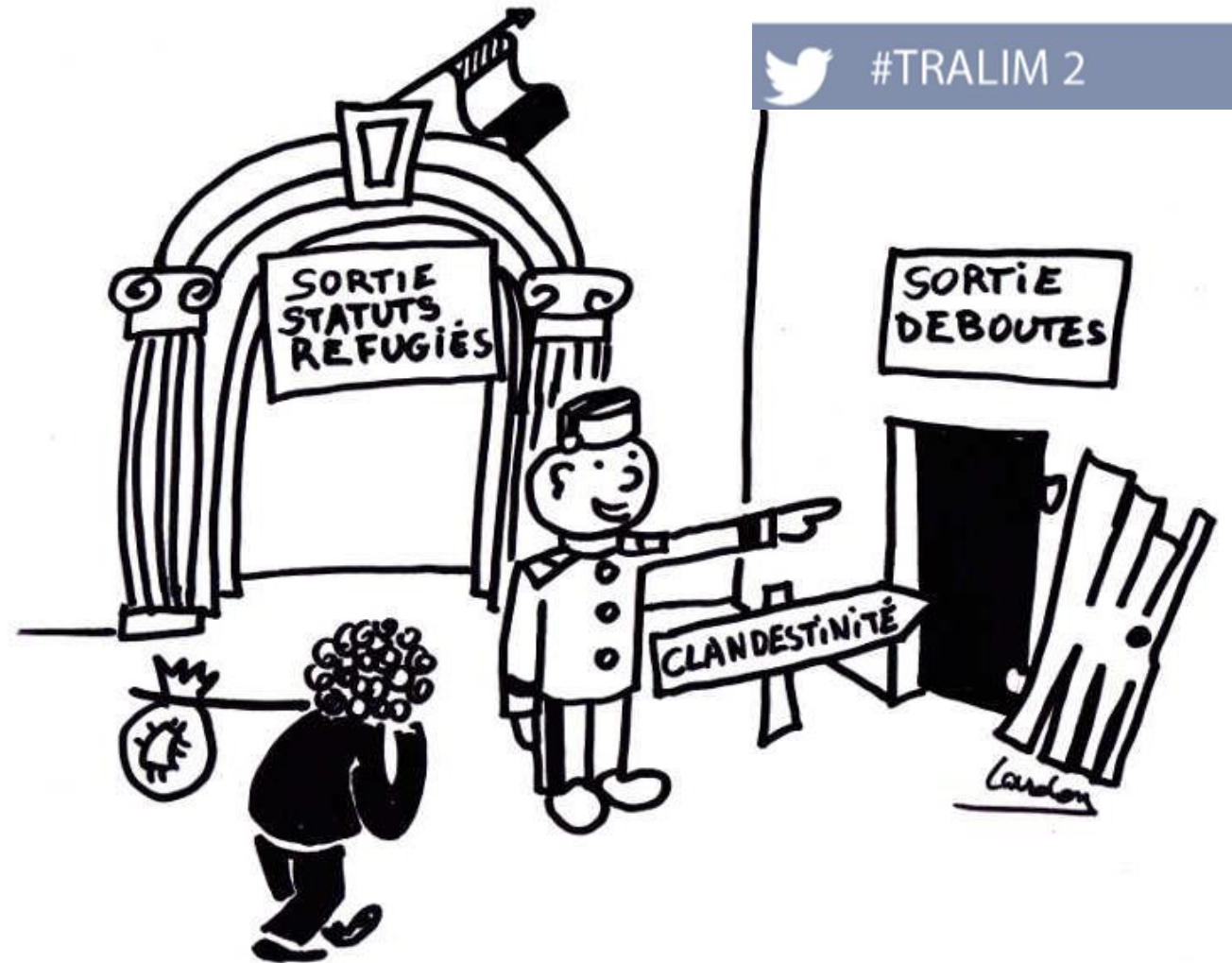
GUDA: Guichet unique pour demandeur d'asile / [One-stop service for asylum seeker](#)

OFII : Office français pour l'immigration et l'intégration / [French Office for Immigration and Integration](#)

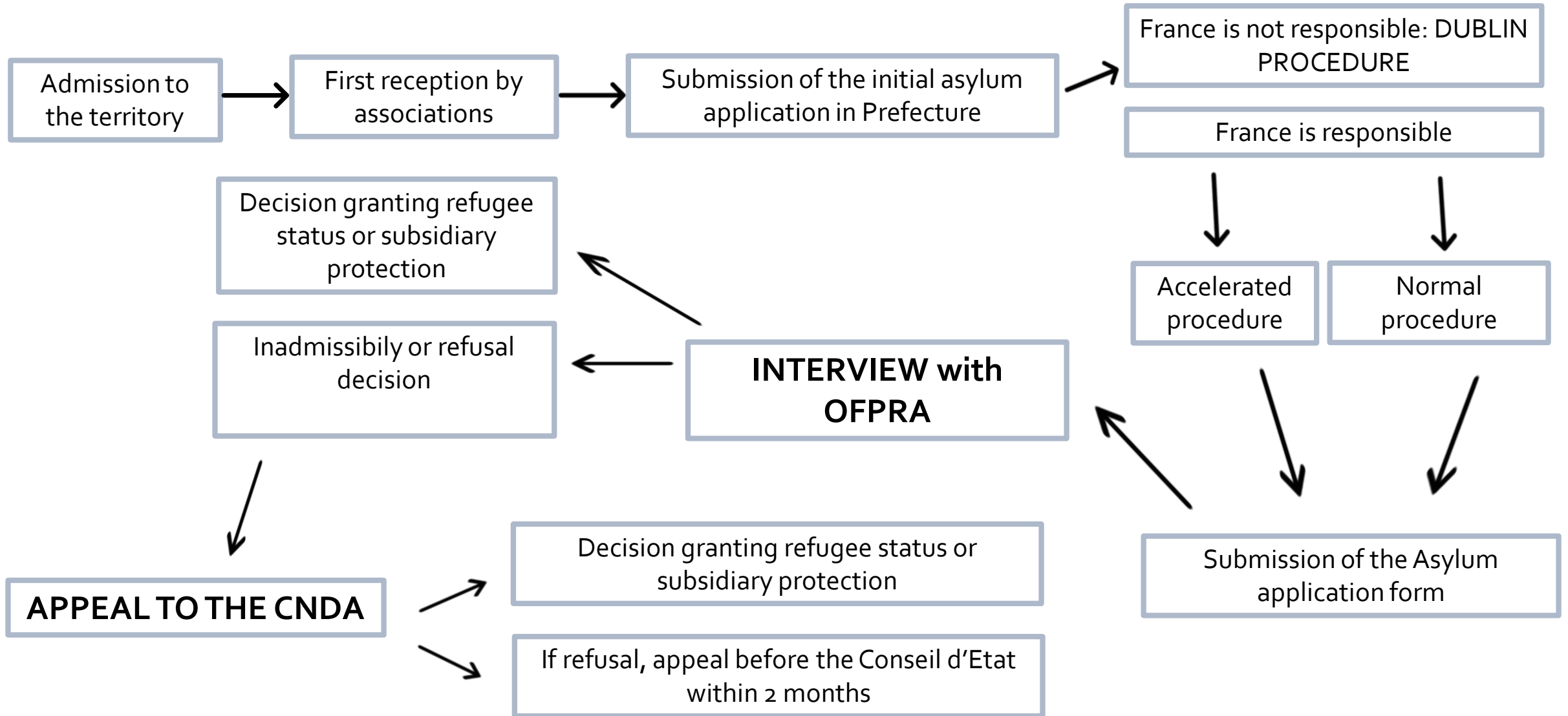
OFPRA : Office français de protection des réfugiés et apatrides / [French Office for the Protection of Refugees and Stateless Persons](#)

PADA: Plateforme d'accueil du demandeur d'asile / [Reception Platform for asylum seeker](#)

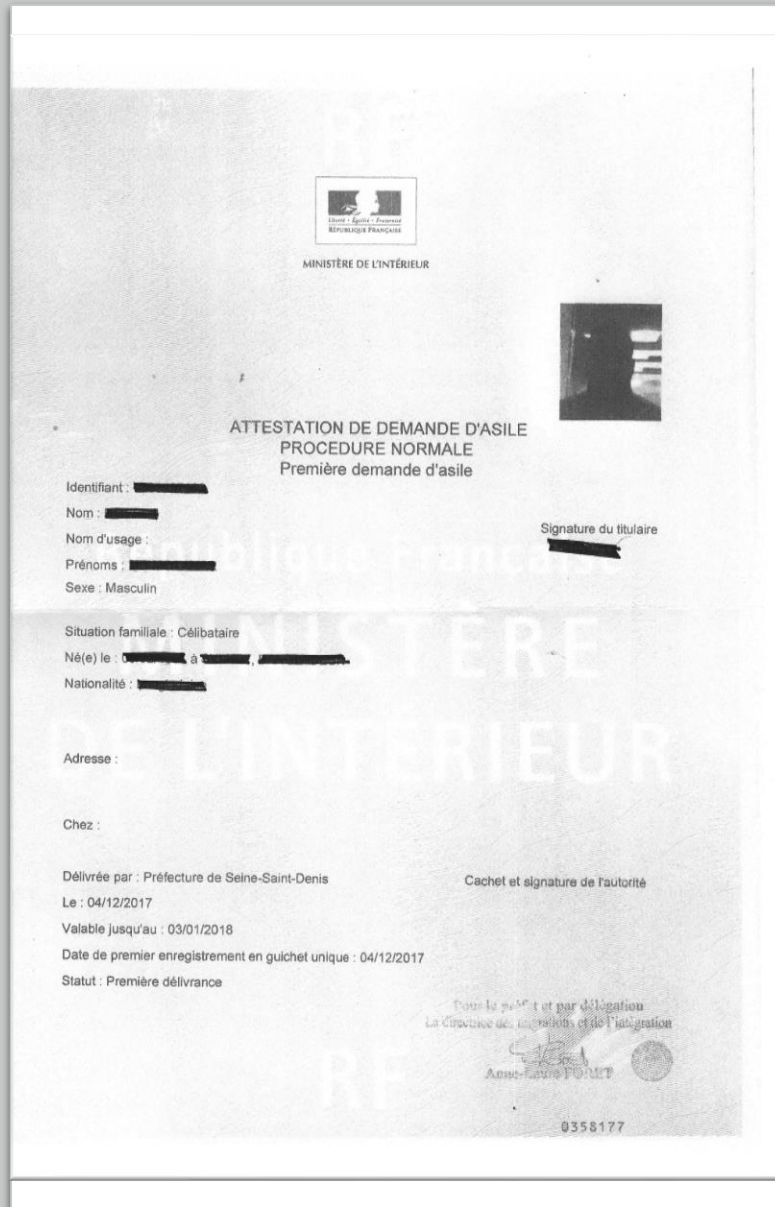
TA: Tribunal Administratif / [Administrative Court](#)

THE FRENCH ASYLUM PROCEDURE

SUBMISSION OF THE ASYLUM APPLICATION

MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR

ATTESTATION DE DEMANDE D'ASILE
PROCEDURE NORMALE
Première demande d'asile

Identifiant : ██████████
Nom : ██████████
Nom d'usage : ██████████
Prénoms : ██████████
Sexe : Masculin

Situation familiale : Célibataire
Né(e) le : ██████████ à ██████████
Nationalité : ██████████

Adresse :
Chez :

Délivrée par : Préfecture de Seine-Saint-Denis
Le : 04/12/2017
Valable jusqu'au : 03/01/2018
Date de premier enregistrement en guichet unique : 04/12/2017
Statut : Première délivrance

Signature du titulaire

André-Louis FOMT

0358177

Associations in charge of
the initial reception
(PADA)

- Information on the asylum application electronic registration
- Appointment at the one-stop service (GUDA)

Then, submission of the
application in Prefecture
(GUDA):

Fingerprints => DUBLIN?

- ✓ Individual interview designed to retrace the journey from the country of origins
- ✓ Care package proposal from OFII

DUBLIN PROCEDURE: Transfers to Italy

Training of Lawyers on
European Law relating to
Asylum and Immigration

 #TRALIM 2

*TA Paris, 25/06/2018, n°1807362: "...the reports and articles produced in the debates show that the Italian authorities, faced with a massive and unprecedented influx of asylum seekers, are finding it very difficult to deal with these applications in accordance with all the guarantees required by respect for the right to asylum, a situation which is recognized by these authorities themselves, **who have recently refused to accommodate ships on the grounds** that they were transporting persons who could apply for international protection. In addition, the provisional measures derogating from the Dublin III Regulation which had been taken in favor of Italy and the Strike ended on 26 September 2017..."*

**TA Rennes, 05/01/2018,
n°1705747:**

In Italy, there are "systemic failures in the conditions of reception of the applicants likely to entail a risk of inhuman and degrading treatment"

DUBLIN PROCEDURE: Applicants from Afghanistan

CAA LYON, 03/04/2018, n°17LY02181:

« Armed clashes currently prevail throughout Afghanistan and constitute a **situation of intense armed conflict**. In particular, according to the annual report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on Afghanistan, the security and humanitarian situation throughout the country has steadily deteriorated in recent years and insurgent groups and Afghan government forces have been directly responsible for a significant number of deliberate attacks against civilian populations, a number that has been steadily increasing compared to previous years [...] »

=> Significant risk of deportation to
Afghanistan

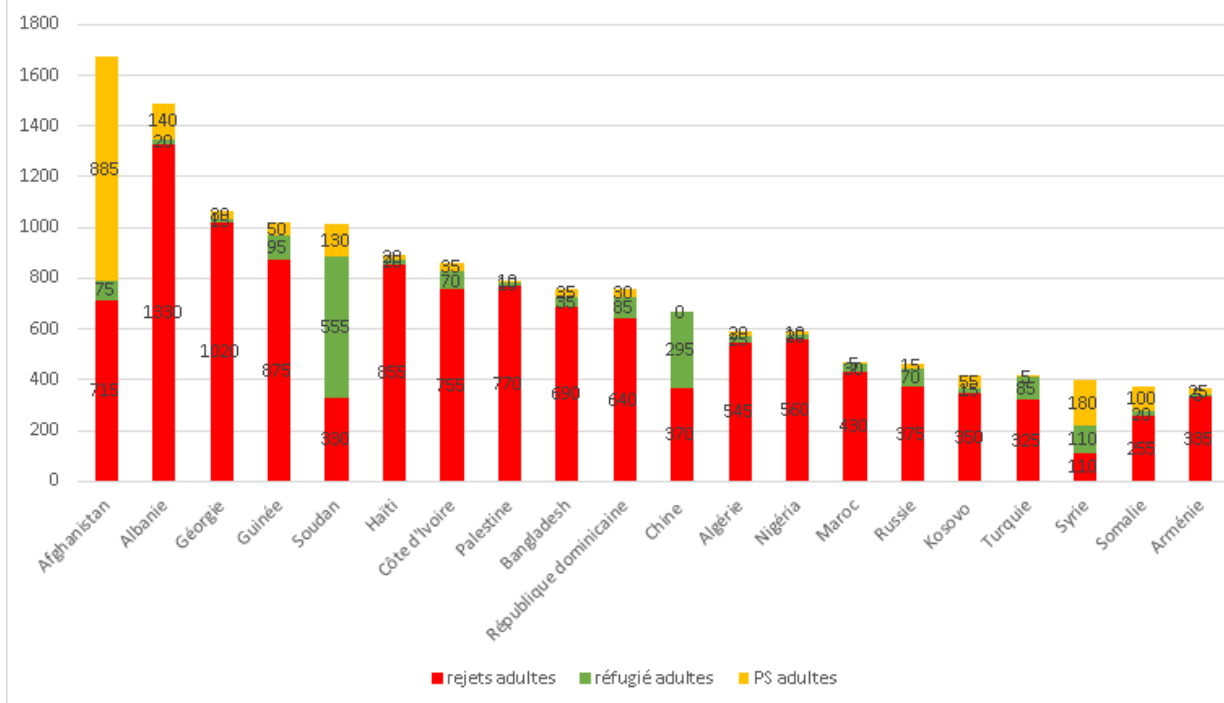

DUBLIN PROCEDURES: Greece

- No transfers to Greece:
France applies the
discretionary clause since 2011
(*ECHR, 21/01/2011, M.S.S. /
Belgium and Greece,*
n°30696/09)
- Applicants are directly
registered in normal or
accelerated procedure

décisions 3e trimestre 2018

Normal Procedure or Accelerated procedure?

- Safe country
- Asylum application registered more than 90 days after arrival in France
- Request for re-consideration of the Asylum application
- Refusal to give fingerprints / Multiple applications under different identities
- The presence on the territory constitutes a serious threat to public order [...]

REGISTRATION OF THE ASYLUM APPLICATION

OFPRA

In charge of the application of the Geneva Convention of 28 July 1951

- Evaluation of asylum seekers requests
- Protection mission
- Advisory mission at the borders

800 fonctionners presently

- Implemented by Law on the 25th of July 1952
- Initially placed under the Ministry of Foreign Affairs – until 2007
2007-2010: Ministry of Integration
- Since 2010 under the Ministry of Interior (administrative and financial supervision only)

List of Safe Countries
Decided by the administration
Council of the OFPRA

- Albania**
- Armenia**
- Benin**
- Bosnia-Herzegovinia**
- Cape verde**
- Georgia**
- Ghana**
- Macedonia**
- Montenegro**
- India**
- Mauritius**
- Moldova**
- Mongolia**
- Senegal**
- Serbia**
- Kosovo**

REGISTRATION OF THE ASYLUM APPLICATION

- Within **21 days**, the applicant must hand in or send the asylum application form to OFPRA (with a written story)
- If the application is complete, OFPRA acknowledges a receipt by letter
- An authorization to stay in France until the asylum application has been examined (called “récépissé”) is provided by the prefecture

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
RÉCEPISSE CONSTATANT LE DÉPÔT
D'UNE DEMANDE D'ASILE

PREFECTURE SAVOIE
DOSSIER N° 59C
ENTRÉE EN FRANCE 27/08/2012
N° 386

NOM [redacted]
PRENOMS [redacted]
NEE/LE 07/01/1980 A-E
PERE [redacted]
MERE [redacted]
NATIONALITE CONGOLAISE
SITUATION DE FAMILLE CELIBATAIRE
ADRESSE (CHEZ) CHEZ SECOURS CATHOLIQUE
73000 CHARENTY

RECEPISSE CONSTATANT LE DÉPÔT D'UNE DEMANDE D'ASILE

SIGNATURE ET CACHET
DE L'AUTORITÉ
Pour le Préfet et par délégation,
l'attaché Principal Chef de Bureau

FAIT A Ma [redacted]
LE 10/10/2012
VALABLE JUSQU'AU 05/01/2013

SIGNATURE
DU TITULAIRE

LE PRESENT RECEPISSE VAUT AUTORISATION DE SEJOUR. IL NE DONNE PAS DROIT A EXERCER UNE ACTIVITE SALARIEE SANS AUTORISATION

OFPRA INTERVIEW

Rights of the applicant:

- ✓ Interpreter (92 languages)
- ✓ Lawyer or representative of an association
- ✓ Transcription + recording of the interview

No interview:

- ✓ Information is sufficient for OFPRA to grant refugee status
- ✓ Long-term medical reasons
- ✓ When the request to re-examine the asylum application is not admissible

The National Court of Asylum

Normal procedure

- 3 judges
- 5 months to rule

Accelerated procedure

- Single judge
- 5 weeks to rule

Issues on hearings by
visioconference: no access to the
judge anymore

Jessica LESCO

Lawyer – Paris Bar
21, rue du Temple 75004 Paris
Tel:+33(6)62.66.13.11
e-mail: jessica.lescs@yahoo.fr

Powerpoint drafted by

Aude RIMAILHO

Lawyer registered at the Bar of Paris and Toulouse
25 rue de Turin – 75008 Paris
cabinet@rimailho-avocat.fr
www.rimailho-avocat.com

Seminarium „TRALIM”

**Postępowanie krajowe w sprawie o udzielenie
ochrony międzynarodowej**

**r. pr. Jacek Białas
Helsińska Fundacja Praw Człowieka**

**24 maja 2019 r. w Warszawie,
w siedzibie Krajowej Izby Radców Prawnych**

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

Podstawy prawne

#TRALIM 2

- Konwencja dotycząca statusu uchodźców, sporządzona w Genewie dnia 28 lipca 1951 r., uzupełniona przez Protokół Nowojorski z 1967 r.
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- prawo UE (dyrektywy: kwalifikacyjna 2011/95, proceduralna 2013/32 i recepcyjna 2013/33; rozporządzenie 604/2013 Dublin III; Karta praw podstawowych UE)
- Europejska Konwencja Praw Człowieka

Formy udzielanej ochrony

status uchodźcy

- uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia,
- z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej,
- nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju;

#TRALIM 2

ochrona uzupełniająca

- cudzoziemiec nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy,
- powrót do kraju pochodzenia naraża na:
  - 1) karę śmierci
  - 2) tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie,
  - 3) zagrożenie dla życia lub zdrowia - przemoc wobec ludności cywilnej podczas konfliktu zbrojnego
- i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

(TSUE C-542/13, C-353/16)

Organy i sądy polskie

- Straż Graniczna (przyjmuje wniosek, ustala tożsamość itd.)

#TRALIM 2

- Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców (organ I instancji)

- Rada do Spraw Uchodźców (organ II instancji)

(skuteczny środek odwoławczy art. 46 dyrektywy 2013/32 / art. 47 KPP UE; TSUE: C-175/11, C-493/11, C-181/16, C-585/16; NSA II OSK 1660/15)

- Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie

- Naczelny Sąd Administracyjny

Postępowanie – wstępna faza

- złożenie wniosku – na granicy lub na terytorium Polski

(odmowy wjazdu, art. 6 dyrektywy 2013/32, NSA II OSK 2511/18)

- rejestracja w ośrodku recepcyjnym, pomoc socjalna *(TSUE: C-179/11, C-79/13)*

- Dublin III *(art. 17.1, TSUE: C-411/10 i C-493/10, C-360/16, C-578/16 PPU)*

#TRALIM 2

Postępowanie

Obowiązki wnioskodawcy (art. 41 uuco):

- przedstawienie niezbędnych informacji (tożsamość, przeszłe doświadczenia, krewni, kraj i miejsce poprzedniego pobytu, trasa podróży oraz powody złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej),
- udostępnienie dowodów potwierdzających okoliczności wskazane we wniosku.

#TRALIM 2

Wiarygodność zeznań, gdy brak innych dowodów (art. 42 uuco):

- wnioskodawca przedstawił wiarygodne i spójne informacje;
- wnioskodawca przedstawił wszystkie posiadane informacje i dowody i szczegółowo wyjaśnił przyczyny braku innych informacji i dowodów;
- wyjaśnienia wnioskodawcy są spójne, wiarygodne i nie są sprzeczne z zebranymi w sprawie dowodami i materiałami;
- wnioskodawca wystąpił z wnioskiem w najwcześniejszym możliwym terminie, chyba że może wskazać uzasadniony powód, dla którego tego nie zrobił.

Postępowanie – czynności organu

- ustala sytuację ogólną w kraju pochodzenia,
- ustala czy ze względu na przeszłość, płeć lub wiek wnioskodawcy, akty, których doświadczył lub na które mógłby zostać narażony, stanowią prześladowanie lub narażają go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy,
- przesłuchuje wnioskodawcę, w tym umożliwia mu złożenie dodatkowych wyjaśnień dotyczących niespójności lub sprzeczności w jego oświadczeniach
- udział biegłych? (art. 84 k.p.a.) (WSA Warszawa, IV SA/Wa 2288/16)

#TRALIM 2

art. 43, 44 uouco

Osoby wymagające szczególnego traktowania

Małoletni, niepełnosprawny, w podeszłym wieku, kobieta ciężarna, osoba z zaburzeniami psychicznymi, ofiara przemocy/tortur itp.

UdSC ocenia, czy wnioskodawca wymaga szczególnego traktowania - może zlecić badania lekarskie lub psychologiczne lub informuje o możliwości badań na własny koszt

Czynności w postępowaniu wobec osób wymagających szczególnego traktowania wykonuje się:

- w dogodnych warunkach, miejscu i terminie
- w razie potrzeby z udziałem psychologa, lekarza lub tłumacza.
- na wniosek – osoba tej samej płci, lub płci wskazanej przez wnioskodawcę

(art. 68, 69 uuco)

Sytuacja w trakcie postępowania

#TRALIM 2

- legalny pobyt w Polsce w czasie postępowania
- obowiązek pozostania w Polsce
- pomoc socjalna w trakcie postępowania
  - * zamieszkanie w ośrodku dla cudzoziemców lub środki na utrzymanie we własnym zakresie (750 zł/mies. osoba; 1500 zł/mies. 4 os. rodzina)
  - * możliwość wykonywania pracy (po 6 miesiącach postępowania)
  - * opieka medyczna
  - * edukacja

Decyzje

- pozytywne: nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie ochrony uzupełniającej
- negatywne
  - * rozbieżności we wniosku/wywiadzie (także z innych postępowań), (WSA Warszawa, IV SA/Wa 2288/16),
  - * ogólnikowe zeznania / eskalacja zeznań,
  - * niewiarygodne dokumenty,
  - * stan psychofizyczny – wynika z innych czynników niż prześladowanie,
  - * przemoc/tortury – czynności operacyjne, nie prześladowanie (*NSA: II OSK 2512/18*),
  - * nie zwrócenie się o ochronę do władz kraju pochodzenia (*NSA: II OSK 1453/15*),
  - * alternatywa wewnętrznej relokacji (art. 18 uuco) – ob. Ukrainy,
  - * przesłanki wyłączające (*TSUE: C-391/16, C-77/17 i C-78/17; C-373/13; C-369/17, NSA II OSK 1710/18*);
- umorzenie postępowania (art. 40 uuco)
- uznanie wniosku za niedopuszczalny (art. 38 uuco)

#TRALIM 2

Statystyki – wnioskodawcy 2007-2018

łącznie ok. 107 tys. osób

(Rosja – ok. 76 tys., Gruzja – ok. 13 tys., Ukraina – ok. 7 tys., Armenia – ok. 2 tys., Tadżykistan – ok. 1,8 tys.)

2013 – 15 253

2014 – 8195

2015 – 12 325

2016 – 12 322

2017- 5078

2018 - ok. 4100

Statystyki – decyzje 2007-2018

wnioski – ok. 108 tys.

pozytywne – ok. 13 tys.

negatywne – ok. 28 tys.

umorzenie - ok. 80 tys.

#TRALIM 2

Projekt zmiany ustawy o ochronie

#TRALIM 2

- procedury graniczne (przyspieszone postępowanie, pobyt w strzeżonym ośrodku, ew. wszystkie środki alternatywne),
- listy krajów bezpiecznych (bezpieczny kraj pochodzenia, bezpieczny kraj trzeci),
- decyzja negatywna + zobowiązanie do powrotu,
- modyfikacja postępowania odwoławczego.

Seminarium „TRALIM”

**Szkolenie dla radców prawnych w przedmiocie
prawa europejskiego dotyczącego
imigracji i azylu**

**24 maja 2019 r. w Warszawie,
w siedzibie Krajowej Izby Radców Prawnych**

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

Przegląd praw osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w Europie

Maria Pamuła, UNHCR Polska

---

1 refugee without hope
is too many.

UNHCR

- Agenda ONZ odpowiedzialna za sprawy uchodźców
- Założona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1950.
- Do 2003 r. trzyletni mandat
- Humanitarna i apolityczna
- UNHCR podlega Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ i Radzie Gospodarczej i Społecznej ONZ (ECOSOC).
- Dwuletnie programy i korespondujący budżet agendy zatwierdza Komitet Wykonawczy UNHCR, aktualnie składający się z 85 członków.

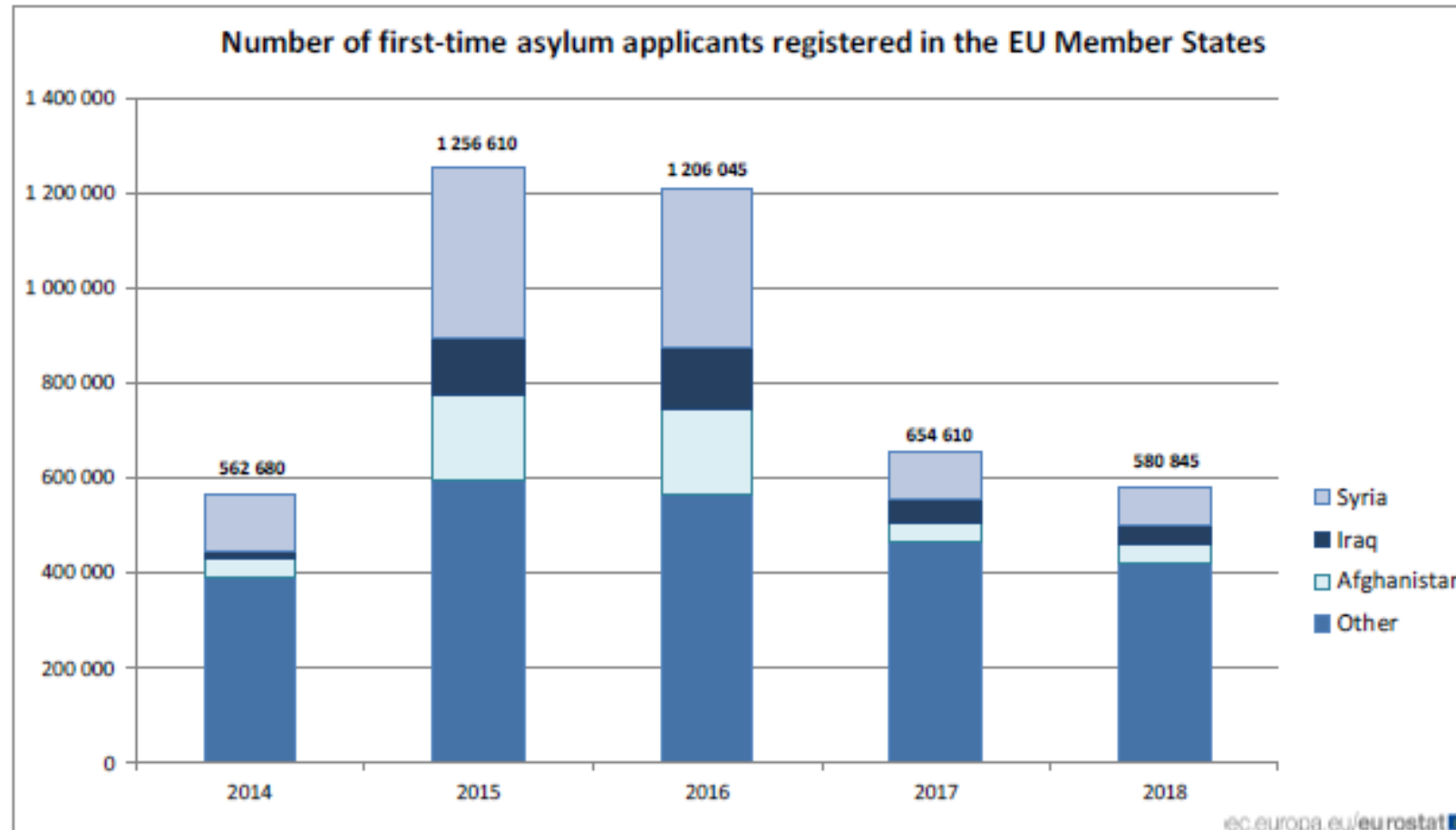
1 refugee without hope
is too many.

MANDAT

- Agenda jest upoważniona do prowadzenia i koordynacji działań międzynarodowych na rzecz ochrony uchodźców i rozwiązywania związanych z tą kwestią problemów. Jej podstawowym celem jest ochrona praw i dobrobytu uchodźców.
- Biuro dąży do zapewnienia, aby każda osoba mogła skorzystać z prawa do ubiegania się o status uchodźcy, znalezienia bezpiecznego schronienia oraz odpowiedniego trwałego rozwiązania

Sytuacja w Europie

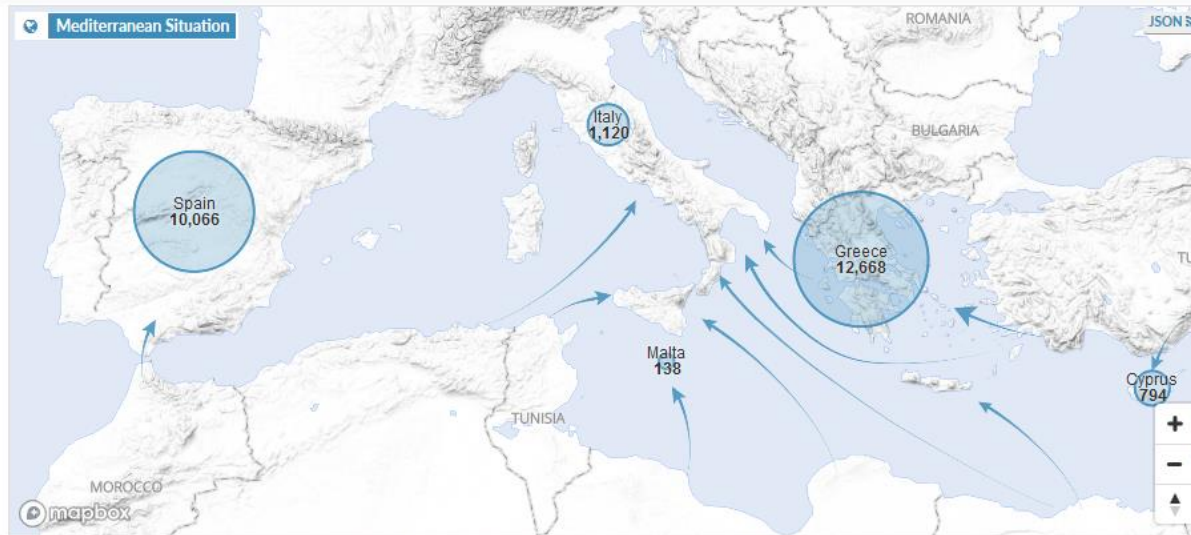

Sytuacja w Europie – basen morza Śródziemnego

[COUNTRIES](#)
[SITUATIONS](#)
[PARTNERS / 3W](#)
[MAPS](#)
[GLOBAL SEARCH](#)

[About](#)
[Contact](#)
[Map porta](#)

Select location

Total arrivals [CSV](#) [JSON](#)

24,786

Last updated 20 May 2019

Sea arrivals in 2019 [JSON](#)

Includes refugees and migrants arriving by sea to Italy, Greece, Spain, Cyprus and Malta

18,408

Last updated 20 May 2019

Land arrivals in 2019 [JSON](#)

Includes refugees and migrants arriving by land to Greece and Spain.

6,378

Last updated 19 May 2019

Dead and missing in 2019 (estimate) [JSON](#)

503

Last updated 22 May 2019

Most common nationalities of Mediterranean sea and land arrivals from January 2019

[CSV](#) [JSON](#)

NOTE: nationalities of arrivals to Spain are not yet available in 2019

Country of origin	Source	Data date	Population	
Afghanistan		30 Apr 2019	15.9%	2,814
Morocco		30 Apr 2019	11.4%	2,007
Syrian Arab Rep.		30 Apr 2019	10.8%	1,908
Others		30 Apr 2019	10.0%	1,769
Guinea		30 Apr 2019	7.6%	1,350
Mali		30 Apr 2019	6.9%	1,217
State of Palestine		30 Apr 2019	6.0%	1,054
Iraq		30 Apr 2019	5.7%	1,010
Côte d'Ivoire		30 Apr 2019	5.3%	936
Senegal		30 Apr 2019	4.5%	790

Previous years [Arrivals *](#) [Dead and missing](#)

2018	141,472	2,277
2017	185,139	3,139
2016	373,652	5,096
2015	1,032,408	3,771
2014	225,455	3,538

* Arrivals include sea arrivals to Italy, Cyprus and Malta and both sea and land arrivals to Greece and Spain

Sytuacja w Polsce

- Napływ jedynie spontaniczny
- Udział w działaniach UE
- Projekt zmian przepisów

Ochrona międzynarodowa w 2018

wnioski

Obywatelstwo	01.01.2018 - 31.12.2018 r.							
	PIERWSZE		KOLEJNE		WZNOWIENIA*		SUMA	
	Wnioski	Osoby	Wnioski	Osoby	Wnioski	Osoby	Wnioski	Osoby
ROSJA	574	1655	316	870	70	196	960	2721
UKRAINA	173	233	142	222	10	10	325	465
TADŻYKISTAN	27	57	28	81	2	6	57	144
ARMENIA	22	39	16	32	0	0	38	71
IRAK	47	63	3	3	2	4	52	70
Pozostałe	352	452	123	184	20	27	495	663
Razem	1195	2499	628	1392	104	243	1927	4134

decyzje

Obywatelstwo	01.01.2018 - 31.12.2018 r.				
	Status uchodźcy	Ochrona uzupełniająca	Pobyt tolerowany	Negatywna	Umorzenie
ROSJA	9	61	1	1 212	1 582
UKRAINA	11	74	2	443	89
TADŻYKISTAN	10	14	0	77	34
ARMENIA	0	0	0	52	36
GRUZJA	0	0	13	49	12
Pozostałe	138	42	0	295	189
Razem	168	191	16	2 128	1 942

Regulacje dotyczące udzielania ochrony międzynarodowej

- Konwencja Genewska z 1951 r
- Common European Asylum System
- Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. 2003 Nr 128 poz. 1176

Konwencja Genewska z 1951 r.

- Przyjęta 28 lipca 1951 r.
- Pierwotnie jej zasięg był ograniczony geograficznie i czasowo do zdarzeń, które miały miejsce „[...] w Europie przez 1 stycznia 1951 r. (...)”
- Zmiany z Protokołu Nowojorskiego z 1967 r.
- Reguluje status prawny uchodźców, wyznacza minimalne standardy ich traktowania i zapewniania dokumentacji.

Zasada NON-REFOULEMENT

- Podstawowa i naczelna zasada Konwencji Genewskiej
- Obliguje kraje do zapewnienia dotępu do procedury i terytorium
- Art. 33 „Żadne Umawiajace sie Panstwo nie wydali lub nie zawróci w żaden sposób uchodzczy do granicy terytoriów, gdzie jego życiu lub wolności zagrażałoby niebezpieczeństwo ze względu na jego rasę, religię, obywatelstwo, przynależność do określonej grupy społecznej lub przekonania polityczne.”

Common European Asylum System

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich

...+ jedna regulacja Dublin III

- „system Dubliński”
- ...kraj pierwszego wjazdu
- EURODAC
- Odnosi się do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową

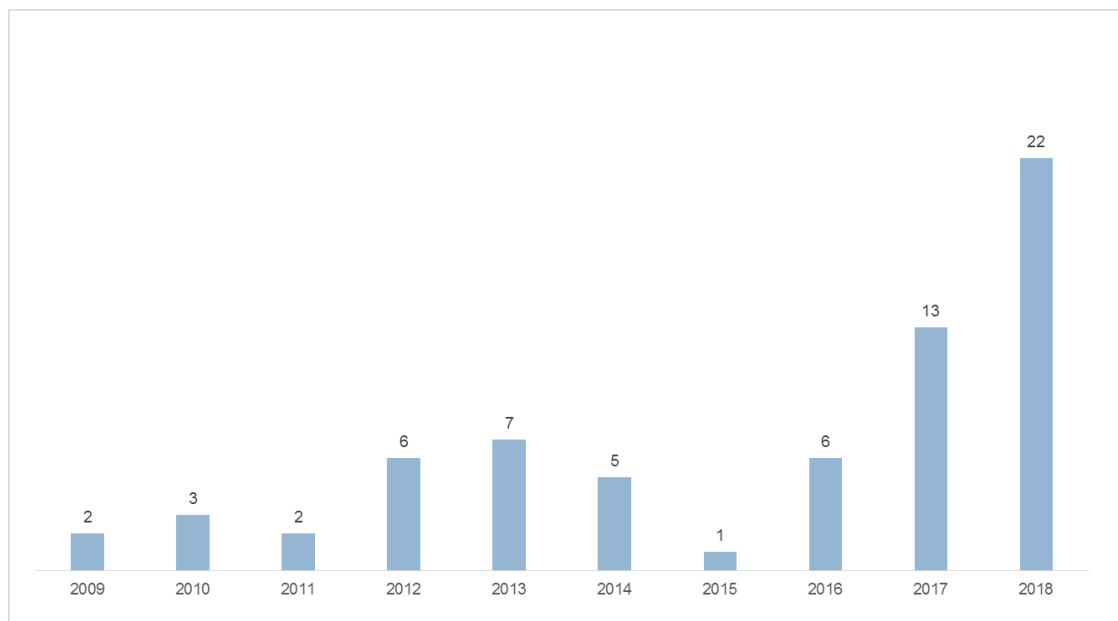
Instytucje

- Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasbourgu
  - Orzecznictwo
  - Interim measure
- Europejski Trybunał Sprawiedliwości w Luxemburgu
  - Pytania prejudycjalne
- Komitety ONZ

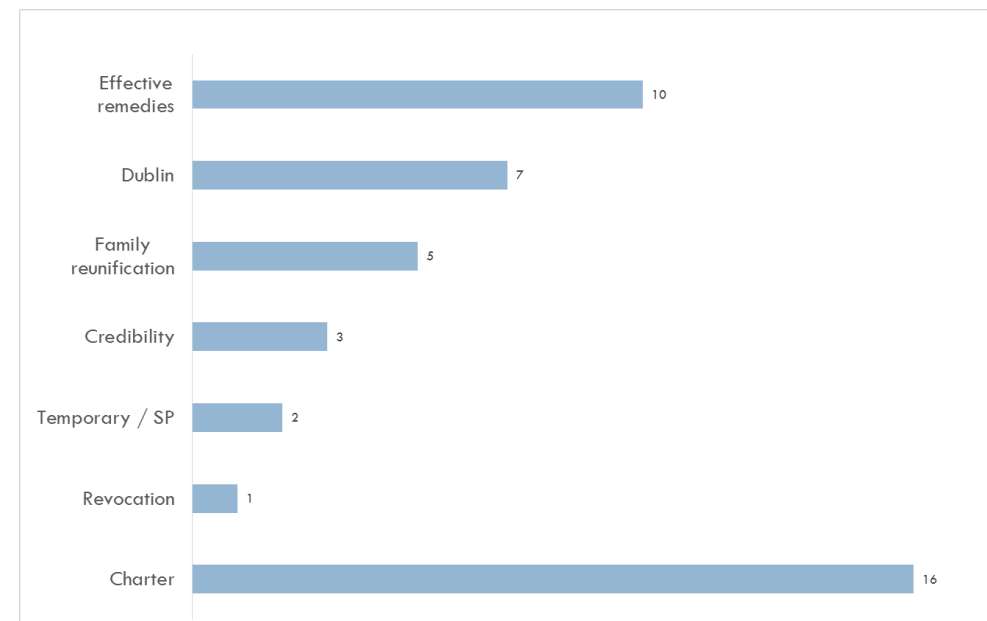

Europejski Trybunał Sprawiedliwości

- Rosnąca liczba pytań prejudycjalnych

- Główne kwestie:

Podstawowe zagadnienia

Dostęp do terytorium i procedury uchodźczej

- Prawo do ubiegania się o ochronę m-nar.
- Braki w transpozycji dyrektywy proceduralnej (making-lodging-registering)
- Sprawy w ETPCz
- Sprawy przed WSA/NSA
- Dostęp do reprezentacji prawnej

Detencja

- Swoboda przemieszczania się
- Umieszczanie w detencji – podstawy prawne
- Grupy szczególnej troski (ofiary przemocy/traumy)
- Detencja dzieci
- Ramy czasowe detencji
- Zakaz arbitralnej detencji

Dostęp do pomocy prawnej

- Obecne regulacje
- Pomoc/reprezentacja w postępowaniach sądowych
- Kwestie językowe

Warunki recepcyjne

- Przyzwoite warunki przyjmowania
- Dostęp do edukacji
- Dostęp do opieki medycznej i psychologicznej
- Dostęp do rynku pracy
- Świadczenia materialne
- Małoletni bez opieki

Pozbawienie statusu uchodźcy

- Wzrastająca ilość spraw dotyczących pozbawienia
- Orzeczenia ETS w sprawach C-391/16, C-77/17 and C-78/17

Wsparcie ze strony UNHCR

- Dostęp do informacji:
  - refworld.org
  - Informacje o krajach pochodzenia
  - Wytyczne dotyczące ochrony międzynarodowej
- Interwencje w sprawach indywidualnych
  - Amicus curiae
  - Komunikacja z organami państwowymi
  - Fact checking

Dziękuję za uwagę

Maria Pamuła
Przedstawicielstwo UNHCR w
Polsce
Ul. Przemysłowa 30
00-450 Warszawa
Tel 022 628 69 30
795 512 085
pamula@unhcr.org

Training of Lawyers on
European Law relating to
Asylum and Immigration

#TRALIM 2

TRALIM 2 **National** **legal framework and case-law on** **asylum and immigration cases in Spain**

WARSAW, 24 JUNE 2019

Pilar García González

Spanish Lawyer, Member of the Malaga Bar Association

SUMMARY
2. MIGRATION

1. ASYLUM
3. EU CITIZENS

- **Asylum**
- **Migration**
- **EU citizens and their family**

Asylum

-
- *Asylum law (2009) (Ley de Asilo)*
-
-
-
-

- *No regulation developed, use for certain aspects of the 1995 Regulation*
-
-
-
-

- *No CEAS (Common European Asylum System) Directives transposed, just the Qualification Directive /2011 transposed*
-
-
-
-

-
- **Migration Law** (*Ley orgánica de extranjería 4/2000*) contains rules that applies also for asylum seekers and refugees (*Ley de Extranjería y Reglamento de extranjería*).
-

CASELAW

1.- ECtHR N.D. and N.T. v. Spain -- Article 4 Protocol 4, Article 13 ECHR-- 3 October 2017

(-->referred to the Grand Chamber)

2.- Access to reception for Dublin returnees: TSJ Madrid (Superior Court of Madrid), Judgment 7.12.2018

3.- Free movement of asylum seekers from Melilla (enclave) to Spain,TSJ Madrid: last judgement n° 217/2018, 30.10.2018

Migration

Migration Law (Ley orgánica de extranjería 4/2000)

CASELAW

Zaizoune (CJEU C - 38/14) 23 April 2015: Return directive, common standards and procedures for returning illegally staying third-country nationals, Articles 6(1) and 8(1)

EU citizens and their family members

Royal Decree 240/2007, Entry, free movement and residence in Spain of EU citizens and their family members.

CASELAW

Rendon (CJEU C-165/14): Post-Zambrano doctrine

Conclusion

-
- *In practice, there are some needs to finalize transposing the CEAS Directives and the Jurisprudence laid down by the ECtHR and the CJEU. Need of harmonization.*
-

-
- *Concerns about the Asylum legal system, the challenge resides in a changing of the legal structure to support the increase in asylum claims.*
-

-
- *Concerns about the effective and fair application of the Return Directive, not an indirect effect of the Directive*
-

Seminarium „TRALIM”

**WYZWANIA ZWIĄZANE Z
PROWADZENIEM PORADNICTWA
DLA CUDZOZIEMCÓW**

**r.pr. Magdalena Sadowska
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej**

5 marca 2020 r. w Warszawie

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

Formy świadczenia pomocy prawnej

- pomoc prawna świadczona odpłatnie
- pomoc prawna świadczona nieodpłatnie

#TRALIM 2

Nieodpłatna pomoc prawna w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej

#TRALIM 2

- **porozumienie Radcowskiego Ośrodka Pomocy Pro Bono OIRP w Warszawie z przedstawicielstwem UNHCR w Polsce podpisane w środę 8 stycznia 2020 roku**
  - zasady ogólne udzielania porad prawnych przez Radcowski Ośrodek Pomocy Pro Bono OIRP w Warszawie
- **art. 69d – 69m ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP**
  - Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje wnioskodawcy o udzielenie ochrony międzynarodowej i cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, który działa bez adwokata lub radcy prawnego.
- **art. 244 § 1 i 2 ustawy postępowanie przed sądami administracyjnymi**
  - w ramach prawa pomocy w sprawie przed WSA w Warszawie/ NSA

Zakres nieodpłatnej pomocy prawnej

- **Art. 69e. ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony**

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- 1) sporządzenie odwołania od decyzji
- 2) zastępstwo prawne w postępowaniu odwoławczym w sprawie:
  - a) udzielenia ochrony międzynarodowej,
  - b) przekazania wnioskodawcy do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej,
  - c) pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

#TRALIM 2

Wynagrodzenie i zwrot kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej

- Art. 69l ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony

Adwokatowi, radcy prawnemu (...) przysługuje:

#TRALIM 2

1) wynagrodzenie w wysokości 150% stawki minimalnej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w pierwszej instancji w sprawie, której przedmiotem nie jest należność pieniężna ani orzeczenie Urzędu Patentowego, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze;

2) zwrot niezbędnych i udokumentowanych kosztów przejazdów do ośrodka, strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców oraz do siedziby Rady do Spraw Uchodźców, na zasadach stosowanych przy podróżach służbowych pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy;

3) zwrot niezbędnych i udokumentowanych kosztów związanych z korzystaniem z usług tłumacza.

Nieodpłatna pomoc prawna w sprawach innych niż postępowanie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony

- **w ramach prawa pomocy** przed sądami administracyjnymi i powszechnymi
- **nieodpłatna pomoc prawna** udzielana na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej
- **w ramach Radcowskiego Ośrodka Pomocy Pro Bono**

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom – bariera językowa

- brak zapewnienia dostępu do tłumacza przez organy/ sądy
- kwestie terminologiczne
- zwrot kosztów poniesionych na tłumaczenie w ramach pomocy prawnej przy sporządzaniu odwołania od decyzji Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców
  - **zwrot niezbędnych i udokumentowanych kosztów związanych z korzystaniem z usług tłumacza** – patrz: wyrok NSA z dnia 19 września 2019 r., sygn. akt: II OSK 2034/19

#TRALIM 2

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom – brak zaufania do organów państwa

- umiarkowane zaufanie do państwa i jego instytucji
- brak znajomości polskiego systemu prawnego
  - „zagubienie” w skomplikowanych procedurach prawnych
- „załatwiactwo”, łapówkarstwo

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom – bariery kulturowe

#TRALIM 2

- inne kody kulturowe i umiejętność ich odczytania
- tradycyjne role płci
  - relacje klient-prawnik płci przeciwnej
- tradycje i zwyczaje związane z relacjami rodzinnymi
  - różnice w zakresie definicji „członek rodziny”
  - tematy tabu
- kontekst kulturowy w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej/ zobowiązanie do powrotu
- rozumienie kontekstów międzykulturowych
  - nasze działania mogą przynieść szkodę w społeczności cudzoziemców

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom - trauma

- trauma wyniesiona z kraju pochodzenia
  - doświadczenie przemocy, tortur, śmierci bliskich etc.

- długi proces budowania zaufania

- syndrom stresu pourazowego
  - zaburzenia pamięci, toku narracji
  - trudność skupienia się
  - unikanie opowiadania o trudnych tematach
  - „zawieszanie się” / „wyłączanie się” klienta w trakcie rozmowy

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom – współpraca z innymi osobami niż klient

- z tłumaczem
- z psychologiem
- z pracownikami socjalnymi
- z pracodawcą – możliwy konflikt interesów
- z wolontariuszami
- z pracownikami NGOów

Wyzwania związane z pomocą cudzoziemcom – inne

- konieczność pracy na odległość gdy klient(ka)
  - przebywa w ośrodku strzeżonym
  - jest za granicą
  - mieszka w ośrodku dla cudzoziemców
- szeroki zakres pomocy prawnej, często rzadko znany prawnikom (prawo pomocy społecznej, legalizacja pobytu, udzielanie ochrony międzynarodowej, piecza zastępcza, prawo rodzinne, prawo karne, kwestie mieszkaniowe etc.)

Dziękuję za uwagę.

m.sadowska@interwencjaprawna.pl

#TRALIM 2

FRONTEX FUNDAMENTAL RIGHTS OFFICER

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

1. Frontex Fundamental Rights Officer (FRO)

2. Frontex Complaints Mechanism

1. Frontex Fundamental Rights Officer

- Generally on the tasks of the FRO

Promoting Frontex respect of fundamental rights

Monitoring Frontex compliance with fundamental rights in its activities

- handling complaints within complaints mechanism; coordination of serious incident reports; investigations of any Frontex activity; activities of Fundamental Rights Monitors; providing information to the Frontex Executive Director

Consultations

- providing opinions regarding Frontex operational activities, pilot projects, technical assistance, working arrangements

1. Frontex Fundamental Rights Officer

- Changes under the new Regulation 2019/1896 on the European Border and Coast Guard

- Enhanced FRO tasks; Fundamental Rights Monitors

- Serious Incident Report/Complaints Mechanism

- Comparison between the two mechanisms (obligation of any participant in Frontex activity/right of directly affected person)

2. Frontex Complaints Mechanism

- Purpose of the mechanism

- Monitor and ensure respect for fundamental rights in all Frontex activities

- Procedure of the mechanism

- Submission of complaints; FRO admissibility assessment; findings and follow-up by competent authorities (Frontex Executive Director/competent authorities of relevant EU Member States); closure of complaints; reporting

- FRO role in the mechanism

- FRO is responsible for handling complaints about alleged fundamental rights violations relating to Frontex activities

- Statistics and examples

Seminarium „TRALIM”

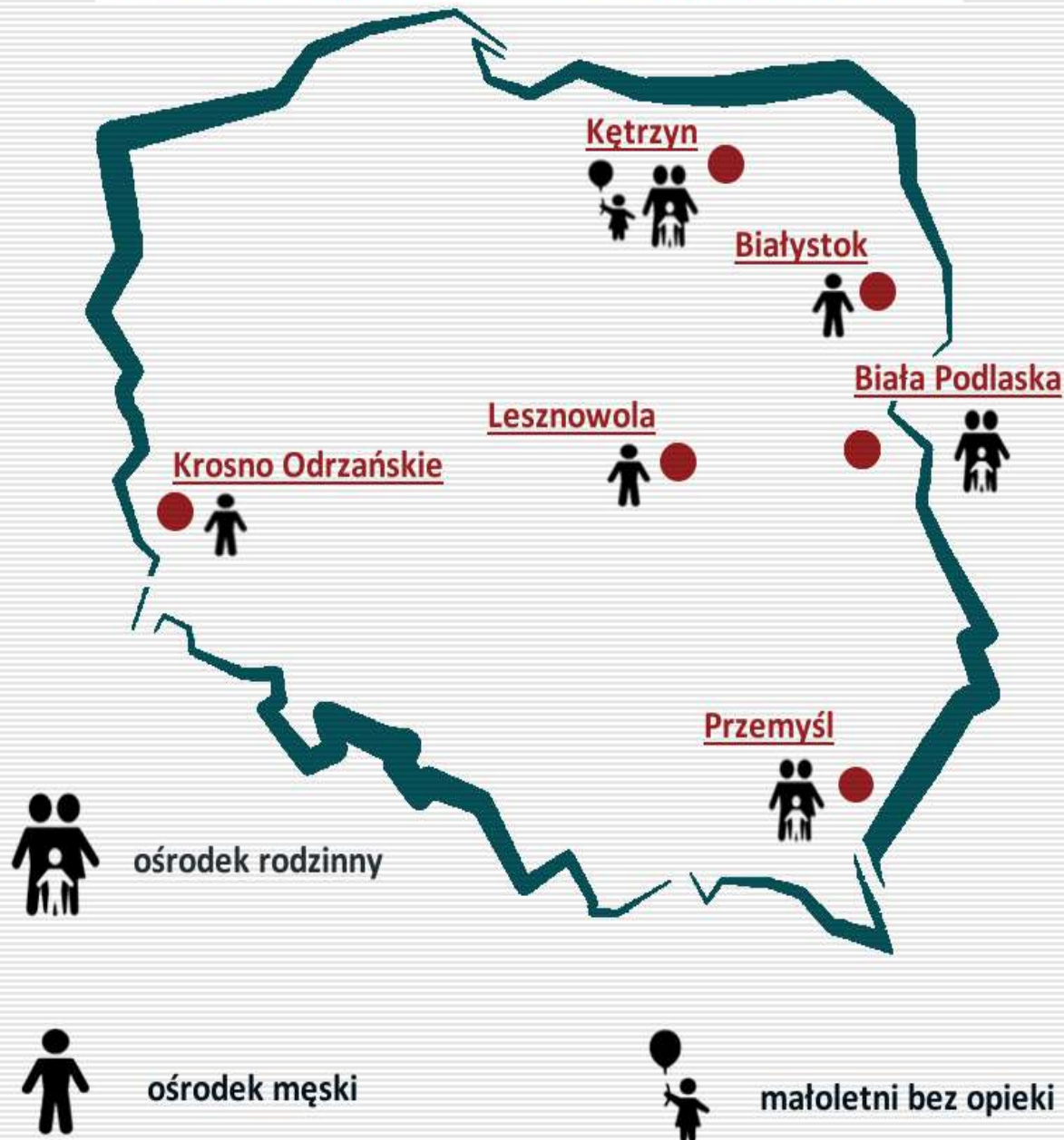
Prawne aspekty detencji cudzoziemców w Polsce

5 marca 2020 r. w Warszawie

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

STRZEŻONE OŚRODKI DLA CUDZOZIEMCÓW W POLSCE

Training of Lawyers on
European Law relating to
Asylum and Immigration

#TRALIM 2

Statystyki za 2019 r.

1539 os. umieszczonych w SOC

132 dzieci

24 małoletnich bez opieki*

*małoletni cudzoziemiec, który przybywa na terytorium RP lub przebywa na tym terytorium bez opieki osób dorosłych, odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w RP

RODZAJE POSTĘPOWAŃ:

1. Umieszczenie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców
2. Przedłużenie okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców
3. Zadośćuczynienie za niesłuszne umieszczenie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców
4. Skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

#TRALIM 2

PODSTAWY DETENCJI

	Udzielanie ochrony międzynarodowej	Procedura powrotowa
Akt prawny	Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP Dyrektywa 2013/33	Ustawa o cudzoziemcach Dyrektywa 2008/115/WE
Podstawa detencji	Art. 87 ust. 1 u.u.c.o.	398a u.c.
Podstawa przedłużenia detencji	Art.. 89 ust. 4 u.u.c.o.	403 ust. 2, ust. 2a, 3a, 5 u.c.
Środek ostateczny	√ (88a ust. 1 u.u.c.o.)	√ (art. 398 ust. 1 i 2 u.c. + art. 15 ust. 1 dyrektywy 2008/115/WE)
Maksymalny okres	6 m-cy	6+12 m-cy = 18 m-cy

#TRALIM 2

Przesłanki negatywne umieszczenia w SOC

Procedura o udzielenie ochrony międzynarodowej

- mogłoby to spowodować **niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia** cudzoziemca
- stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać **domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy**
- **małoletni bez opieki** lub osoba **niepełnosprawna**

(Art. 88a ust. 3 u.u.c.o.)

Procedura powrotowa

- mogłoby to spowodować **niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia** cudzoziemca;
- stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać **domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy.**

(Art. 400 u.c.)

Dobro małoletniego cudzoziemca a detencja

Orzecznictwo ETPCz

- Bistieva i in. p-ko Polsce (75157/14): *choć Pani Bistieva nie była oddzielona od swoich dzieci, fakt umieszczenia skarżących w strzeżonym ośrodku przez prawie sześć miesięcy, a tym samym poddanie ich warunkom życia typowym dla instytucji penitencjarnej, można uznać za ingerencję w skuteczne korzystanie przez nich z życia rodzinnego (art. 8 EKPC)*
- AB i inni p-ko Francji (11593/12,): *Okres 18 dni może być uznany za zbyt długi w stosunku do małych dzieci. Pomimo zapewnienia odpowiednich warunków materialnych w ośrodkach detencyjnych, **warunki wynikające z faktu pozbawienia wolności stanowią źródło lęku i niepokoju dla małych dzieci.** (art. 3 i 8 EKPC)*

#TRALIM 2

- Obowiązek rozważenia dobra małoletniego przy umieszczeniu w SOC (art. 401 ust. 4 u.c.)
- „najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka” (art. 3 KPD)

Sprawy analogiczne:

24587/12 – 7-dniowa detencja dzieci w wieku 2,5 roku oraz 4 miesiące;

76491/14 – 10-dniowa detencja 2-letniego dziecka;

68264/14 – 9-dniowa detencja 15-miesięcznego dziecka;

33201/11 – 7-dniowa detencja 7-miesięcznego dziecka

KWESTIE PROCEDURALNE

Wniosek o umieszczenie w SOC

- Dowody (dokumenty w aktach)
- Czynności dowodowe w postępowaniu uchodźczym – gospodarz postępowania
- Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej - niepełny

Proszę wskazać, kto / Please state who / Прошу указать кто

Nie / No / Нет

4. Czy Pan(i) lub osoba, w imieniu której Pan(i) występuje, kiedykolwiek doświadczył(a) przemocy fizycznej, w tym seksualnej, a także ze względu na płeć, orientację seksualną i tożsamość płciową? / Have you or has any person on behalf of whom you are acting ever experienced physical violence, including acts of sexual violence, as well as caused by gender, sexual orientation or gender identity? / Применялось ли по отношению к Вам или лицу от имени которого Вы выступаете физическое насилие, в том числе сексуальное, а также по причине половой принадлежности, сексуальной ориентации и половой идентичности?

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę) / (tick the appropriate box with „X”) / (обозначить знаком „X” соответствующую графу)

Tak / Yes / Да

Proszę wskazać, kto i podać okoliczności związane z doświadczoną przemocą (kto był sprawcą/sprawcami przemocy, kiedy i gdzie miało to miejsce, jakie były powody poddania przemocy oraz inne istotne okoliczności) / Please state who it was and describe all the circumstances related to the experienced violence (who the perpetrator/perpetrators was/were, when and where it happened, what the reason of the violence was and any other relevant facts) / Прошу указать по отношению к кому и описать подробности, связанные с испытанным насилием (кто совершил насилие, когда и где это произошло, причины насилия, а также другие существенные обстоятельства)

Art. 87 ust. 1 pkt 2 u.u.c.o.

„w celu zebrania z ich udziałem informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie bez zatrzymania byłoby niemożliwe - w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ich ucieczki”

KWESTIE PROCEDURALNE

- Rola wyjaśnień cudzoziemca

„Do wniosku o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku wnioskodawca nie załączył jednak żadnego dowodu, który potwierdzał by ten fakt i stanowił przeciwdowód dla twierdzeń cudzoziemca.” SR dla m.st. W-wy, V Ko 671/20

- Obecność na posiedzeniu

a. Kiedy jest obecny cudzoziemiec?

b. Alternatywa do detencji (rodzina, miejsce zamieszkania, \$, prawdopodobieństwo ucieczki)

c. Przemoc

- Biegli?

Informacja Kierownika Służby Zdrowia Oddziału Straży Granicznej, będącego funkcjonariuszem Straży Granicznej może być kwestionowana, bowiem w takim wypadku trudno mówić o jej obiektywizmie i bezstronności. [...] to Straż Graniczna w momencie powzięcia informacji o tym, że cudzoziemiec mógł być poddany przemocy, powinna była zbadać tę okoliczność z urzędu, czego nie uczyniła. (Sąd Okręgowy w Przemyślu, sygn. akt. II Kz 91/19)

#TRALIM 2

PRAKTYKA

	SR Biała Podlaska	SR Grójec	SR Kętrzyn	SR Krosno Odrzańskie	SR Przemyśl	SR Białystok
Łączna ilość wyroków	46	142	36	142	88	260
uwzględnione	6	141	1	4	17	9
Uwzględnione przedłużenie	40		35	130	55	250
Zastosowanie/przedłużenie aresztu	0	0	0	8	16	0
Odmowa przedłużenia	0	1	0	0	0	1
Odmawia przedłużenia	0		0	0	0	0
Skuteczność SG (w procentach)	100	99,29577465	100	100	100	99,61538462
Doprowadzenie cudzoziemca	0	2	0	0	0	0
Ilość spraw z bieglem	0	0	0	0	1	1

#TRALIM 2

PRAKTYKA

	SO Białystok	SO Lublin	SO Olsztyn	SO Przemysł	SO Zielona Góra	SO Radom
Łączna ilość wyroków	18	44	19	32	25	20
uchylono postanowienie	0	0	1	3	0	1
zmieniono postanowienie	0	1	0	0	0	5
utrzymano w mocy postanowienie	18	43	18	25	25	10
umorzono	0	0	0	1	0	
pozostawiono bez rozpoznania	0	0	0	3	0	4
Skuteczność zażaleń (w procentach)	0	2,272727273	5,263157895	9,375	0	30
Doprowadzeniem cudzoziemca	0	0	0	0	0	0
Ilość spraw z biegłym	0	0	1	1	0	0

#TRALIM 2

ZADOŚĆUCZYNIENIE ZA NIESŁUSZNY POBYT W SOC

Artykuł 407 ustawy o cudzoziemcach:

1. Cudzoziemcowi przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie oraz zadośćuczynienie **w przypadku niesłusznego zatrzymania lub niesłusznego umieszczenia** go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców.
2. Postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie.

Art. 555. k.p.k. [Terminy przedawnienia]

Roszczenia przewidziane w niniejszym rozdziale przedawniają się **po upływie roku** [...] w razie zaś zatrzymania - **od daty zwolnienia**.

Art. 554 k.p.k.

1. Żądanie odszkodowania należy zgłosić **w sądzie okręgowym, [...] właściwym ze względu na miejsce, w którym nastąpiło zwolnienie** tymczasowo aresztowanego lub zwolnienie zatrzymanego.

#TRALIM 2

ZADOŚĆUCZYNIENIE ZA NIESŁUSZNY POBYT W SOC

Kwestie proceduralne

- **Biegli** powoływani w celu ustalenia:
  - Wpływu detencji na stan psychofizyczny
  - Zdolności postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń
  - Czy stan psychofizyczny uzasadnia domniemanie, że cudzoziemiec jest ofiarą przemocy
- **Przesłuchanie za granicą**
  - rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych.
  - Umowy dwustronne o pomocy prawnej w sprawach karnych („w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne pozbawienie wolności”)

Wyrok SN z 4 lutego 2015, III K 33/14

„Podkreślenia wymaga, że bez wątplenia kwestia wystąpienia przesłanki z art. 88 ust. 2 w postaci **„stanu psychofizycznego cudzoziemca, stwarzającego domniemanie, że był poddany przemocy”**, wymaga **wiadomości specjalnych** w ujęciu art. 193 § 1 k.p.k. Ewentualna wiedza sądu w zakresie takich wiadomości nie stanowi dowodu w sprawie, zaś sąd nie może zrezygnować z opinii biegłego jeżeli ustalenie faktu mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, wymaga skorzystania z dowodu z opinii biegłego”

ZADOŚĆUCZYNIENIE ZA NIESŁUSZNY POBYT W SOC

SOC, a zakład karnym

- Art. 427 ust. 1 pkt 2 u.c. – delegacja ustawowa – Regulamin organizacyjno-porządkowy pobytu cudzoziemców w SOC
- Pozbawienie wolności całej rodziny (Styczność dzieci z umundurowanymi i uzbrojonymi funkcjonariuszami)
- Prywatność rodzin
- Brak przepustek
- Wykluczenie językowe/kulturowe (SO w Olsztynie, II Ko 280/18)
- Kilkukrotne sprawdzenia osobiste
- Lekarz zewnętrzny – środki przymusu bezpośredniego, obecność funkcjonariusza
- Powierzchnia na jednego cudzoziemca (par. 11 Regulaminu – min. 3 m² dla mężczyzn i 4m² dla kobiet i dzieci)
- Możliwość wychodzenia na zewnątrz budynku
- Jedzenie
- Pomoc medyczna i psychologiczna

ZADOŚĆUCZYNIENIE ZA NIESŁUSZNY POBYT W SOC

#TRALIM 2

- Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka (uzyskanie pobytu) (SO w Białymstoku, III Ko 224/19)
- Ofiary przemocy – decyzje organów, orzeczenia lekarskie
- Umowy readmisyjne, gdy rzekome opóźnienie w uzyskaniu dokumentów z państw trzecich
- Brak postępowania dowodowego w sprawie uchodźczej (?)
- skarga do WSA na decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania (SO w Przemyślu II Kz 69/13) (**do 18 mcy**)

Art. 403 ust. 3a u.c.

„(...) pobyt ten może być przedłużony na czas określony, nie dłuższy niż 12 miesięcy, w przypadku gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ulegnie przedłużeniu, oraz gdy: (...)

2) wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest tymczasowo niemożliwe z powodu opóźnień w uzyskaniu od państw trzecich dokumentów niezbędnych do tego celu.”

Europejski Trybunał Praw Człowieka

- Wyczerpanie środków krajowych (Bistieva p-ko Polsce)
  - W trakcie pobytu w SOC
  - Po zwolnieniu z SOC
- Najczęstsze naruszenia
  - Zakaz tortur, innego niehumanitarnego lub poniżającego traktowania (dzieci) (art. 3 Konwencji)
  - Zakaz arbitralnej detencji (art. 5.1.f Konwencji)
  - Gwarancje procesowe – doręczanie wniosków, dostęp do adwokata, sprowadzenie na posiedzenie (art. 5.4 Konwencji)
  - Naruszenie prawa do życia rodzinnego (rodziny z dziećmi) (badanie najlepszego interesu dzieci) (art. 8 Konwencji)
- Długotrwałość postępowań

#TRALIM 2

Akty prawne

- ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (u.c.)
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (u.u.c.o.)
- prawo UE (dyrektywy: powrotowa 2008/115/WE, recepcyjna 2013/33)
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - kodeks postępowania karnego
- Europejska Konwencja Praw Człowieka
- Konwencja o Prawach Dziecka

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Stowarzyszenie
Interwencji
Prawnej

adw. Małgorzata Jaźwińska
Członkini Zarządu Stowarzyszenia Interwencji Prawnej

m.jazwinska@interwencjaprawna.pl

Seminarium „TRALIM”

**Postępowanie krajowe w sprawie o udzielenie
ochrony międzynarodowej**

**r. pr. Jacek Białas
Helsińska Fundacja Praw Człowieka**

5 marca 2020 r. w Warszawie,

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

Podstawy prawne

#TRALIM 2

- Konwencja dotycząca statusu uchodźców, sporządzona w Genewie dnia 28 lipca 1951 r., uzupełniona przez Protokół Nowojorski z 1967 r.
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- prawo UE (dyrektywy: kwalifikacyjna 2011/95, proceduralna 2013/32 i recepcyjna 2013/33; rozporządzenie 604/2013 Dublin III; Karta praw podstawowych UE) NSA II OSK 1710/18
- Europejska Konwencja Praw Człowieka (art. 3, art. 5, art. 8, art. 13)

Formy udzielanej ochrony

status uchodźcy

- uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia,
- z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej,
- nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju;

#TRALIM 2

ochrona uzupełniająca

- cudzoziemiec nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy,
- powrót do kraju pochodzenia naraża na:
  - 1) karę śmierci
  - 2) tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie,
  - 3) zagrożenie dla życia lub zdrowia - przemoc wobec ludności cywilnej podczas konfliktu zbrojnego
- i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

(TSUE C-542/13, C-353/16)

Inne krajowe formy ochrony: **pobyt humanitarny** i **pobyt tolerowany** (348 – 359 ust. o cudzoziemcach) oraz azyl (art. 90 uouco)

Organy i sądy polskie

- Straż Graniczna (przyjmuje wniosek)
- Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców (organ I instancji)
- Rada do Spraw Uchodźców (organ II instancji)
- Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie
- Naczelny Sąd Administracyjny

#TRALIM 2

Odmowy wjazdu

Terespol / Medyka – odmowy wjazdu (art. 28 ust. o cudz.)

#TRALIM 2

orzecznictwo NSA – konieczność sporządzania protokołów z rozmów na granicy / dopuszczenie pełnomocnika (np. II OSK 345/18), -
stanowisko MSWiA – nie będzie protokołów

sprawy przed ETPCz (D.A. i inni p. Polsce, M.K. p. Polsce, M.K. i inni p. Polsce, M.A. i Inni p. Polsce, wyrok - M.A. i Inni p. Litwie) i Komitetem Praw Człowieka ONZ

Złożenie wniosku

- Na formularzu, na granicy lub na terytorium
- jednolity wniosek o status uchodźcy i ochronę uzupełniającą
- można złożyć wniosek w imieniu małżonka i małoletnich dzieci
- wystąpienie z wnioskiem a złożenie wniosku (art. 6 dyrektywy 2013/32)

Złożenie wniosku

#TRALIM 2

bez udziału innych osób, w warunkach zapewniających odpowiedni stopień poufności i pozwalających wnioskodawcy na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku (art. 30 ust. 2)

czynności SG:

- zdjęcie, daktyloskopia, badania lekarskie
- przekazanie paszportu do depozytu, wydanie TZTC
- pomoc tłumacza / deklaracja co do języka przesłuchania (NSA II OSK 3536/18, WSA w Warszawie IV SA/Wa 2215/19)
- przekazanie informacji o prawach i obowiązkach (m.in, obowiązek pozostania w Polsce, stawienia się w ośrodku recepcyjnym w ciągu 2 dni)

Dublin III (Rozporządzenie 604/2013)

- ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku
- hierarchia kryteriów (małoletni, członkowie rodziny, dokumenty pobytowe i wizy, wjazd lub pobyt, wjazd bezwizowy, wniosek w strefie tranzytu)

- odstępstwa od kryteriów
  - * naruszenia praw człowieka w państwie odpowiedzialnym (art. 3)
  - * przesłanki humanitarne / osoby zależne (art. 16)
  - * klauzule dyskrecjonalne (art. 17)

- ma zastosowanie także jeśli cudzoziemiec jest nielegalnie w Polsce a wniosek złożony w innym państwie członkowskim, NSA II OSK 1969/17

- gdy odpowiedzialne inne państwo – umorzenie postępowania i decyzja o przekazaniu

Sytuacja w trakcie postępowania

- legalny pobyt w Polsce w czasie postępowania (chyba, że kolejny wniosek)
- obowiązek pozostania w Polsce
- pomoc socjalna w trakcie postępowania
  - * zamieszkanie w ośrodku dla cudzoziemców lub środki na utrzymanie we własnym zakresie (750 zł/mies. osoba; 1500 zł/mies. 4 os. rodzina)
  - * możliwość wykonywania pracy (po 6 miesiącach postępowania)
  - * opieka medyczna
  - * edukacja

Postępowanie – czynności organu

#TRALIM 2

- przesłuchuje wnioskodawcę, w tym umożliwia mu złożenie dodatkowych wyjaśnień dotyczących niespójności lub sprzeczności w jego oświadczeniach
- ustala czy ze względu na przeszłość, płeć lub wiek wnioskodawcy, akty, których doświadczył lub na które mógłby zostać narażony, stanowią prześladowanie lub narażają go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy
- ustala sytuację ogólną w kraju pochodzenia

Postępowanie dowodowe

Obowiązki wnioskodawcy (art. 41 uuco):

- przedstawienie niezbędnych informacji (m.in. tożsamość, przeszłe doświadczenia, krewni, kraj i miejsce poprzedniego pobytu, trasa podróży oraz powody złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej),
- udostępnienie dowodów potwierdzających okoliczności wskazane we wniosku.

#TRALIM 2

Wiarygodność zeznań, gdy brak innych dowodów (art. 42 uuco):

- wnioskodawca przedstawił wiarygodne i spójne informacje;
- wnioskodawca przedstawił wszystkie posiadane informacje i dowody i szczegółowo wyjaśnił przyczyny braku innych informacji i dowodów;
- wyjaśnienia wnioskodawcy są spójne, wiarygodne i nie są sprzeczne z zebranymi w sprawie dowodami i materiałami;
- wnioskodawca wystąpił z wnioskiem w najwcześniejszym możliwym terminie, chyba że może wskazać uzasadniony powód, dla którego tego nie zrobił.

Ciężar dowodu – na wnioskodawcy, ale

- Obowiązek współpracy organu (art. 4 dyrektywy 2011/95)
- ETPC J.K. i Inni p. Szwecji – wątpliwości na korzyść wnioskodawcy, powinien móc wyjaśnić rozbieżności, drobne nieścisłości nie pozbawiają wiarygodności całości zeznań, należy wziąć pod uwagę trudności w uzyskaniu dowodów

Postępowanie – badanie medyczne / psychologiczne, dokumenty medyczne

#TRALIM 2

- udział biegłych? (art. 84 k.p.a., dyrektywa 2013/32: art. 10 ust. 3 lit. d) oraz art. 18 ust. 1) (WSA Warszawa, IV SA/Wa 2288/16, NSA II OSK 3536/19 – opinia psychologiczna),
- dokumenty medyczne przedstawiane przez cudzoziemców – wskazówka doznania tortur, organy muszą rozwiązać wątpliwości, w szczególności poprzez przeprowadzenie własnego specjalistycznego badania (ETPC R.C. p. Szwecji, I p. Szwecji)
- organy nie mogą oceniać dokumentów medycznych i psychologicznych poprzez stwierdzenie, że nie wiadomo dokładnie kiedy i na skutek jakich zdarzeń doszło do doznanych urazów. (ETPC R. J. p. Francji)

Osoby wymagające szczególnego traktowania

Małoletni, niepełnosprawny, w podeszłym wieku, kobieta ciężarna, osoba z zaburzeniami psychicznymi, ofiara przemocy/tortur itp.

UdSC ocenia, czy wnioskodawca wymaga szczególnego traktowania - może zlecić badania lekarskie lub psychologiczne lub informuje o możliwości badań na własny koszt

Czynności w postępowaniu wobec osób wymagających szczególnego traktowania wykonuje się:

- w dogodnych warunkach, miejscu i terminie
- w razie potrzeby z udziałem psychologa, lekarza lub tłumacza.
- na wniosek – osoba tej samej płci, lub płci wskazanej przez wnioskodawcę

(art. 68, 69 uuco)

Decyzje

- pozytywne: nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie ochrony uzupełniającej
- negatywne
  - * rozbieżności we wniosku/wywiadzie (także z innych postępowań), (WSA Warszawa, IV SA/Wa 2288/16),
    - ogólnikowe zeznania / eskalacja zeznań (NSA II OSK 3536/18)
    - opinie psychologiczne niewiarygodne gdyż oparte o relację wnioskodawców (NSA II OSK 3536/19)
    - stan psychofizyczny – wynika z innych czynników niż prześladowanie (WSA Warszawa IV SA/Wa 353/19)
    - przemoc/tortury – czynności operacyjne, nie prześladowanie (*NSA: II OSK 2512/18*), *ALE inaczej II OSK 2572/18* (dotkliwe pobicie przez funkcjonariuszy publicznych może być uznane za niehumanitarne i poniżające traktowanie)
  - * nie zwrócenie się o ochronę do władz kraju pochodzenia (*NSA: II OSK 1453/15*),
  - * alternatywa wewnętrznej relokacji (art. 18 uuco) – ob. Ukrainy,
  - * przesłanki wyłączające (*TSUE: C-391/16, C-77/17 i C-78/17; C-373/13; C-369/17, NSA II OSK 1710/18*);
- umorzenie postępowania, głównie: opuszczenie RP (art. 40 uuco)
- uznanie wniosku za niedopuszczalny (art. 38 uuco)

#TRALIM 2

Prawo do skutecznego środka odwoławczego – prawo UE a krajowe

- dyrektywa 2013/32 art. 46 - prawo do skutecznego środka zaskarżenia przed sądem, pełne rozpatrzenie *ex nunc* okoliczności faktycznych i kwestii prawnych
- Rada ds. Uchodźców – rozpatruje okoliczności faktyczne i prawne, ale czy jest sądem? (TSUE: HID BA C-175/11, Belov C-394/11)
WSA/NSA – nie rozpatruje okoliczności faktycznych, tylko prawne
- TSUE Alheto / Torubarov C-556/17 – sąd krajowy powinien rozpatrzyć wszystkie okoliczności faktyczne i prawne, a jeśli organ administracji – wbrew ocenie sądu odmawia udzielenia ochrony – sam może wydać decyzję o udzieleniu ochrony
- TSUE Gnandi C-181/16 – w czasie postępowania przez sądem I instancji cudzoziemiec zachowuje status wnioskodawcy, zawieszeniu ulegają wszelkie skutki decyzji o zobowiązaniu do powrotu
- WSA może wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji (II OZ 1239/18 – powołanie na prawo UE, II OZ 1118/18 – pogorszenie się warunków życiowych)

Statystyki – wnioskodawcy 2007-2019

#TRALIM 2

łącznie ok. 110 tys. osób

(Rosja – ok. 76 tys., Gruzja – ok. 13 tys., Ukraina – ok. 7 tys., Armenia – ok. 2 tys., Tadżykistan – ok. 1,8 tys.)

2013 – 15 253

2014 – 8195

2015 – 12 325

2016 – 12 322

2017- 5078

2019 - ok. 4100 (z czego ok. 2700 pierwszych wniosków)

Statystyki – decyzje 2007-2019

wnioski – ok. 110 tys.

pozytywne – ok. 13 tys.

negatywne – ok. 29 tys.

umorzenie - ok. 80 tys.

#TRALIM 2

Statystyki decyzji / odwołań/skarg 2019

#TRALIM 2

Postępowania administracyjne

Urząd do Spraw Cudzoziemców (I instancja)

- liczba wnioskodawców – 4096 (z czego 2614 Rosja/Czeczenia)
- 265 decyzji pozytywnych
- 1730 odmów udzielenia ochrony
- 2005 umorzeń postępowania

Rada ds. Uchodźców (II instancja)

- 7 decyzji pozytywnych
- 18 uchylene decyzji I instancji i przekazanie do ponownego rozpoznania
- 65 decyzji umorzenie postępowania odwoławczego
- 665 decyzji o utrzymaniu w mocy decyzji I instancji

Postępowania sądowe

WSA w Warszawie (sąd I instancji)

- 18 spraw - uchylił decyzję I lub I i II instancji
- 216 – oddalił skargę

NSA (sąd II instancji)

- 14 uchylene wyroku WSA/decyzji
- 61 – oddalił skargę kasacyjną

Projekt zmiany ustawy o ochronie

#TRALIM 2

- procedury graniczne (przyspieszone postępowanie, pobyt w strzeżonym ośrodku, ew. wszystkie środki alternatywne),
- listy krajów bezpiecznych (bezpieczny kraj pochodzenia, bezpieczny kraj trzeci),
- decyzja negatywna + zobowiązanie do powrotu,
- modyfikacja postępowania odwoławczego.

Training of Lawyers on the European Law relating to Immigration and Asylum (TRALIM 2)

Ireland: Asylum and Immigration Law: An Overview of Key Recent
Developments

Warsaw, 05/03/2020, National Bar of Attorneys-at-Law in Poland

Presenter: Catherine Cosgrave, Immigrant Council of Ireland Independent Law
Centre

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

Migration in Ireland: General Context

- Historically a country of emigration
- Increased inward migration from mid-1990s
- Full employment and economic/labour migration early 2000s – EU Accession

Statistics 2018

- 142,924 non-EEA nationals were given permission to live in Ireland
- Top 10 registered nationalities: Brazil (16%); India (15%); USA(9%); China (8%); Pakistan (4%); Nigeria (3%); Philippines (3%); Malaysia (2%); Canada (2%) and Mexico (2%)
- 13,398 employment permits: 11,305 new permits and 2,093 renewals
- 3,673 applications for international protection, an increase of 25.5% on 2107 but only 0.5% of the EU total
- 780 ‘take back’ requests (with 22 transfers made to other EU M/S) and 311 ‘take charge’ requests (with 34 transfers made to Ireland)

Immigrant Council of Ireland Helpline

- Security of residence status and access to citizenship
- Family life/reunification (Irish citizens, refugees and EU Treaty Rights)
- Employment permits – change of status

International Protection in Ireland : An Overview

International Protection Act 2015, replaced Refugee Act 1996 (as amended)

- Came into effect 31/12/2016
- Legislative framework introducing key changes:
  - a) Single Protection Procedure
  - b) Family Reunification entitlements

Administration of Applications

- First instance: International Protection Office - Investigative function of IPO & assistance of external panel member: Irish High Court I.X. v. International Protection Office and Ors. [2019] IEHC 21 recently upheld as lawful by Supreme Court (21.02.2020)
- Appeal: International Protection Appeals Tribunal

Access to civil legal aid through the Civil Legal Aid Board and private practitioner panel at all stages of procedure (in theory)

Recent Developments and Case Law (see @IACBA)

European Communities (Reception Conditions) Regulations 2018 S.I. 2013/2018

Irish Supreme Court NHV v Minister for Justice and Equality [2017] IESC 35

Complete ban on asylum seekers working was deemed in principle to be unconstitutional

Introduction of labour market access (employment or self-employment) after 9 months if no first instance decision (Regulation 11). Practical barriers remain: WRC: ADJ-00017832: Asylum Seeker v Govt. Agency:

Finding of direct discrimination where asylum seeker refused learner driving permit.

Joined cases:

K.S (Pakistan) v IPAT, Minister for Justice and Equality & Ors 2018/769/JR

M.H.K (Bangladesh) v IPAT, Minister for Justice and Equality & Ors 2018/927/JR

High Court of Ireland preliminary reference to CJEU - C-322/19

Issue: whether applicant who is liable to transfer under Dublin Regulations are entitled to access labour market

Recent Developments and Case Law contd.

Case C-661/17 MA & Others v IPAT

Judgment of CJEU 23/01/2019

Article 17 Discretionary Clause Dublin III Regulations

Implications of Article 50 notice of intention to withdraw from EU

Protection Family Reunification

Section 18 Refugee Act 1996 (as amended) replaced by ss. 56-7 International Protection Act 2015

Key Issues arising:

- Definition of qualifying family members
- Applications must be made within 12 months
- Unaccompanied minors - must be aged under 18 years old at time of applying for FR

Note: Opposition has introduced International Protection (Amendment) Bill 2017 but needs to be passed by Government

Protection Family Reunification contd.

- Ageing out: C550/16 A.S. v State Secretary of Security and Justice, the Netherlands [2018] – relevant age: date of international protection application
- Section 58 – vulnerability and best interests of children: AH v Minister for Justice JR 2018
- 12 month time limit – family tracing: I.I. (a minor) v Minister for Justice [2019] IEHC 729 on appeal to Irish Supreme Court
- Non-biological child/DNA testing: X v Minister for Justice [2019] IEHC 284
- Impact of naturalisation on reunification rights: M.A.M. & K.N. v Minister for Justice [2019] IECA on appeal to Irish Supreme Court

Irish Immigration Law: An Overview

Piecemeal Development of Primary and Secondary Legislation

Principal Legislation

- Immigration Act 1999
- Illegal Immigrants (Trafficking Act) 2000
- Immigration Act 2003
- Immigration Act 2004

Regulation of entry to the State, removal and deportation from the State

Permission to reside and renewal of residence permission a matter of Ministerial discretion

- Permission to reside and renewal of residence permission a matter of Ministerial discretion
- Ireland does not participate in relevant EU Directives (e.g. Long Term Residence / Family Reunification)
- Administrative schemes dealing with specific issues, for example:
  - Spouse/partner of Irish national
  - Parent of Irish citizen child
  - Long-Term Residence
  - International Humanitarian Access Programme
  - Special Scheme for International Students
- Absence of civil legal aid
- Absence of independent appeal procedures

Family Life/Reunification

- No statutory entitlement to family reunification for Irish citizens or non-EEA resident migrants
- INIS Family Reunification Policy Document 2016 – Ministerial discretion
- Article 8 ECHR – section 3 European Convention of Human Rights Act 2003
- Regularisation of status: Irish Supreme Court Cases of *Luximon* and *Balchand v Minister for Justice and Equality* [2018] IESC 24

Thank you!

Contact details:

**Catherine Cosgrave
Managing Solicitor
Immigrant Council of Ireland Independent Law Centre
2 Saint Andrew Street
Dublin 2**

www.immigrantcouncil.ie

Twitter: @cscosgrave

Email: catherine@immigrantcouncil.ie

TRALIM 2

National legal framework and case-law on asylum and immigration cases in Spain

---

WARSAW, 5 March 2020

Pilar García González

Spanish Lawyer, Member of the Malaga Bar Association

The project is co-financed with the support of the European Union's Justice programme

SUMMARY
2. MIGRATION
CITIZENS

1. ASYLUM
3. EU

- **Asylum**
- **Migration**
- **EU citizens and their family**

Asylum

-
- *Asylum law (2009) (Ley de Asilo)*
-

-
- *No regulation developed, use for certain aspects of the 1995 Regulation*
-

-
- *No CEAS (Common European Asylum System) Directives transposed, just the Qualification Directive /2011 transposed*
-

-
-
- *Migration Law (Ley orgánica de extranjería 4/2000) contains rules that applies also for asylum seekers and refugees (Ley de Extranjería y Reglamento de extranjería).*
-

CASELAW

1.- ECtHR N.D. and N.T. v. Spain -- Article 4 Protocol 4, Article 13 ECHR-- 3 October 2017

GRAND CHAMBER JUDGMENT (final) --13 FEBRUARY 2020: No violation art 4 Protocol 4 (prohibition of collective expulsion), No violation Article 13 ECHR (right to an effective remedy)

2.- Access to reception for Dublin returnees: TSJ Madrid (Superior Court of Madrid), Judgment 7.12.2018

3.- Free movement of asylum seekers from Melilla/Ceuta (enclave) to Spain, TSJ Madrid: last judgement nº671/2019, 25.10.2019

4.- Humanitarian protection versus International protection for Venezuelans: Audiencia Nacional 26/06/2018 (case 456/2017) and 1/10/2018 (case 408/2017)

Migration

Migration Law (Ley orgánica de extranjería 4/2000)

CASELAW

Zaizoune (CJEU C - 38/14) 23 April 2015: Return directive, common standards and procedures for returning illegally staying third-country nationals, Articles 6(1) and 8(1)

EU citizens and their family members

Royal Decree 240/2007, Entry, free movement and residence in Spain of EU citizens and their family members.

CASELAW

Conclusion

- *In practice, there are some needs to finalize transposing the CEAS Directives and the Jurisprudence laid down by the ECtHR and the CJEU. Need of harmonization.*
-

- *Concerns about the Asylum legal system, the challenge resides in a changing of the legal structure to support the increase in asylum claims.*
-

- *Concerns about the effective and fair application of the Return Directive, not an indirect effect of the Directive*
-